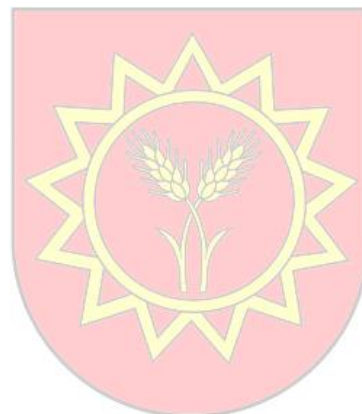

PROGRAM ROZVOJA OBCE TURČIANKY (2024-2031)

Schválený dňa: 28.12.2023
Uznesenie číslo: 15/2023
Verzia 1.0

Obsah

Úvod	3
ČASŤ A - ANALYTICKÁ ČASŤ	6
A.1 ANALÝZA VNÚTORNÉHO PROSTREDIA.....	6
A.1.1 Základná charakteristika obce	6
A.1.2 História obce.....	8
A.1.3 Prírodné podmienky a životné prostredie	8
A.1.4 Obyvateľstvo a demografická situácia.....	10
A.1.5 Trh práce a sociálna situácia.....	17
A.1.6 Hospodárska základňa	20
A.1.7 Občianska vybavenosť.....	22
A.1.8 Kultúra, spoločenské aktivity a neziskový sektor.....	22
A.1.9 Bývanie a bytový fond.....	23
A.1.10 Dopravná a technická infraštruktúra , cestovný ruch	24
A.1.11 Hospodárenie obce a štruktúra samosprávy.....	26
A.2 ANALÝZA VONKAJŠIEHO PROSTREDIA.....	28
A.3 ZHODNOTENIE SÚČASNÉHO STAVU ÚZEMIA	30
A.3.1 SWOT analýza.....	30
A.3.2 Odhad možného vývoja obce a definovanie Stromu potenciálov a výziev / Stromu problémov a limitov	31
ČASŤ B – STRATEGICKÁ ČASŤ	35
ČASŤ C – PROGRAMOVÁ ČASŤ.....	38
C.1 Hospodárska prioritná oblasť.....	38
C.2 Sociálna prioritná oblasť	39
C.3 Environmentálna prioritná oblasť	41
ČASŤ D – REALIZAČNÁ ČASŤ	42
D.1 Inštitucionálne a organizačné zabezpečenia realizácie.....	42
D.2 Vecný a časový harmonogram realizácie	43
D.3 Systém monitorovania a hodnotenia programu rozvoja obce.....	50
*ČASŤ E – FINANČNÁ ČASŤ.....	53
E.1 Indikatívny finančný plán na celú realizáciu PHSR.....	53
Záver.....	55
Prílohy Programu rozvoja obce	56

Úvod

Program rozvoja obce (ďalej aj ako PHSR) predstavuje spolu s územným plánom (ak ho má obec vypracovaný) základný a kľúčový dokument pre riadenie samosprávy, ktorý vychádza z poznania situácie a konkrétnych potrieb obyvateľov, podnikateľov, záujmových skupín a ďalších subjektov pôsobiacich na danom území. Tento dokument formuluje predstavu obce o budúcnosti spolu s činnosťami a projektmi na jej zabezpečenie. PHSR systémovo a koncepcne analyzuje a určuje budúcnosť rozvoja spolu s činnosťami, investičnými projektmi so zdrojovým krytím na jej zabezpečenie. Vytvára rámec, ktorého naplnenie by malo byť zárukou, že tento strategický dokument nebude len zbytočne rozsiahlym a popisným zoznamom nereálnych plánov (zoznamom zámerov, na ktoré obec nemá dostatok finančných prostriedkov), ale bude skutočným strategickým rozvojovým dokumentom s cieľom dosiahnuť zvýšenie kvality životnej úrovne obyvateľov na vybranom území. Program rozvoja obce je strednodobým strategickým dokumentom, ktorý by mal reflektovať nadradené strategické dokumenty na úrovni okresu, kraja či štátu, ktoré majú dosah na obec a jej územie. Zároveň je viac alebo menej napojený aj na iné strategické dokumenty viažuce sa na územie obce.

Jednotlivé kapitoly Programu rozvoja obce sú v súlade so zákonom č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona č. 309/2014 Z. z. Ten uvádza 5 častí, ktoré strategický dokument musí obsahovať: analytická, strategická, programová, realizačná a finančná časť. Dokument je zároveň v súlade s Metodikou tvorby a implementácie programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja regiónov, programov rozvoja obcí a skupín obcí s uplatnením princípov udržateľného smart (inteligentného, rozumného) rozvoja, ktorú vydal Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu (v znení jej aktuálnej verzie).

Vstupná správa pre spracovanie /aktualizáciu strategického dokumentu

Program rozvoja obce bol spracovaný na základe potrieb obce Turčianky, ktoré vychádzali hlavne z končiacieho sa programového obdobia a tiež z faktu, že pôvodnému programu rozvoja obce končila platnosť a aktuálnosť vzhľadom na formujúce sa nové strategické dokumenty nadradeného charakteru. Vstupná správa pre spracovanie / aktualizáciu strategického dokumentu Program rozvoja obce Turčianky bola schválená obecným zastupiteľstvom dňa 02.06.2023

Formulár č. 1 – Vstupná správa pre spracovanie /aktualizáciu strategického dokumentu

VSTUPNÁ SPRÁVA PRE SPRACOVANIE/AKTUALIZÁCIU STRATEGICKÉHO DOKUMENTU	
Názov dokumentu	Program rozvoja obce Turčianky 2024 - 2031
Forma spracovania	Spracovanie Programu rozvoja obce Turčianky vykonávala externá firma v súčinnosti s obcou a v súlade s Metodikou tvorby a implementácie programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja regiónov, programov rozvoja obcí a skupín obcí s uplatnením princípov udržateľného smart (inteligentného, rozumného) rozvoja- v znení aktuálnej verzie. Dokument bol vypracovaný v súlade so zákonom č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona č. 309/2014 Z. z.
Riadenie procesu spracovania	Proces spracovania dokumentu bol manažovaný prostredníctvom riadiaceho tímu. Ten zodpovedal za celkovú koordináciu a pozostával z externých odborníkov a zo zástupcov obce. Riadiaci tím obce Turčianky pozostával z nasledovných členov:

	Riadiaci tím		
	Titul, Meno, Priezvisko	Funkcia v obci / organizácia	Činnosť v riadiacom tíme
	Eva Dragulová	starosta obce	Koordinátor riadiaceho tímu
	Ing. Ľuboslava Sokolová	externý odborník / MVL Štefánek, s.r.o.	Člen riadiaceho tímu za dodávateľa
	Mgr. Jana Minárechová	externý odborník / MVL Štefánek, s.r.o.	Člen riadiaceho tímu za dodávateľa
	Pre potreby spracovania dokumentu bola tiež zriadená skupina- prípravný tím, zo zástupcov obce. Tá zodpovedá za obsahovú stránku Programu rozvoja obce Turčianky a plní rôzne úlohy v súlade s metodikou spracovania programu rozvoja obce. Členmi pracovnej skupiny boli:		
	Zoznam členov prípravného tímu		
	Titul, Meno, Priezvisko	Funkcia v obci/organizácia	Funkcia v pracovnom zaradení do procesu spracovania PHSR
	Peter Hriadel	Poslanec OZ	Koordinátor PHSR
	Pavol Šujan	Poslanec OZ	Koordinátor PHSR
	Pavol Dragula	Poslanec OZ	Koordinátor PHSR
	Miroslava Godorová	Poslanec OZ	Koordinátor PHSR
	Marek Jad'ud'a	Poslanec OZ	Koordinátor PHSR
	Členovia riadiaceho tímu a prípravného tímu navzájom spolupracovali a komunikovali podľa potreby (osobne, telefonicky, e-mailom). Do procesu spracovania dokumentu bola zapojená verejnosť, a to prostredníctvom informácií a dotazníkov umiestnených na webovej stránke obce, na obecnom úrade a obecnej tabuli a taktiež ďalšími vhodnými a relevantnými spôsobmi. Dotazníky pre občanov boli analyzované a zapracované do procesu tvorby Programu rozvoja obce Turčianky. Dokument bol vo finálnej časti prerokovaný a schvaľovaný na zastupiteľstve.		
Obdobie spracovania	- obdobie spracovania 05/2023 – 12/2023		
Financovanie spracovania	Rozpočet obce		

Zdroj: vlastné spracovanie

Harmonogram spracovania Programu rozvoja obce

Harmonogram spracovania Programu rozvoja obce Turčianky bol odhadnutý na 7-8 mesiacov. Nasledovná tabuľka predstavuje indikatívny harmonogram spracovania podľa jednotlivých častí, ktoré musí Program rozvoja obce obsahovať.

Formulár č. 2 – Harmonogram spracovania Programu rozvoja obce

Harmonogram spracovania Programu rozvoja obce												
Termín (mesiac v roku)	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Úvod												
Analytická časť												
Strategická časť												
Programová časť												
Realizačná časť												
Finančná časť												
Záver												

Zdroj: vlastné spracovanie

V rámci harmonogramu bolo potrebné najskôr vypracovať Vstupnú správu pre spracovanie /aktualizáciu strategického dokumentu Program rozvoja obce Turčianky, ktorá tvorila podklad pre externú firmu na začatie prác na dokumente. Vstupná správa bola schválená na zastupiteľstve obce.

V ďalších krokoch nasledovalo zverejnenie informácie, že sa spracováva dokument Program rozvoja obce Turčianky 2024-2031, tlač a distribúcia dotazníka pre občanov, zverejnenie dotazníka online, získanie podkladov pre analytickú časť, analyzovanie vnútorného a vonkajšieho prostredia, ex-post hodnotenie PHSR z minulého obdobia- najmä za účelom získania vstupných informácií do programovej časti.

Nasledovalo spracovanie východísk pre strategickú časť a vypracovanie strategickej vízie a formulácia strategických cieľov a opatrení. Vypracovanie akčného plánu, systému monitorovania, hodnotenia a aktualizácie PHSR je výstupom strategickej a programovej časti PHSR. Finančný rámec pre realizáciu PHSR a výber projektov v súlade s finančno-ekonomickými možnosťami predstavovalo finančnú časť procesu spracovania PHSR spolu so zapracovaním indikatívneho rozpočtu do programového rozpočtu obce. Finalizácia dokumentu predstavovala pripomienkovanie, prerokovanie a schválenie PHSR zastupiteľstvom.

Metódy zapojenia verejnosti do prípravy Programu rozvoja obce

Vzhľadom na charakter dokumentu, ktorý je zameraný na rozvoj života v obci vo všetkých oblastiach, bolo potrebné do procesu jeho tvorby zapojiť aj širokú verejnosť. Ich názory a podnety predstavovali podklad pre tvorbu a plánovanie projektov, ktorých cieľom je skvalitnenie života v obci. Hlavnou metódou zapojenia občanov do tvorby dokumentu bol dotazníkový prieskum, ktorý sa realizoval klasickou papierovo formou a tiež bol dostupný online na vyplnenie. Občania boli informovaní o tvorbe dokumentu cez sociálne siete, stránku obce, vývesnú tabuľu či prostredníctvom rozhlasu.

Východiskové strategické a koncepcné dokumenty

Pri spracovaní Programu rozvoja obce Turčianky boli definované ciele a opatrenia v súlade so strategickými a programovými dokumentmi lokálneho, regionálneho a národného významu. Ich zoznam je súčasťou Vstupnej správy pre spracovanie/ aktualizáciu strategického dokumentu Program rozvoja obce. Vstupná správa tvorí prílohu tohto dokumentu.

ČASŤ A - ANALYTICKÁ ČASŤ

Analytická časť Programu rozvoja obce je založená na databáze informácií a ukazovateľov. Obsahuje komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce s väzbami na širšie územie. Zameriava sa tiež na odhad budúceho vývoja s dôrazom na možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce relevantné stratégie a koncepcie a využívanie vnútorného potenciálu územia, jeho limitov a rozvoja územia obce s ohľadom na udržateľný rozvoj. Analytická časť obsahuje analýzu vnútorného aj vonkajšieho prostredia.

A.1 ANALÝZA VNÚTORNÉHO PROSTREDIA

Komplexná analýza súčasného stavu územia je zostavená na základe informácií získaných najmä zo štatistických údajov a prieskumov. Číselné údaje sú uvedené v tabuľkách alebo v grafoch, pričom obsahujú krátky písomný komentár. Analýza vnútorného prostredia vychádza z geografických a demografických daností územia a tiež z jeho histórie.

A.1.1 Základná charakteristika obce

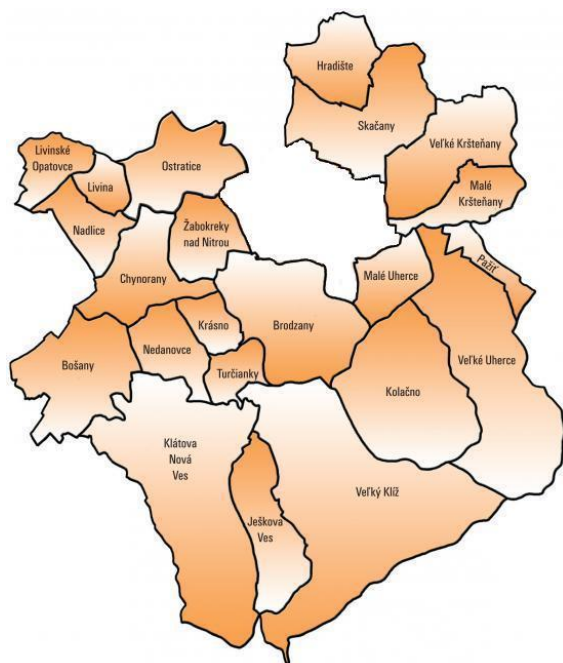
Obec Turčianky sa nachádza na západnom Slovensku v Trenčianskom kraji. Patrí do okresu Partizánske. Obec leží vo vyvýšenej kotline so spádom do Klátovej Novej Vsi. Z hľadiska veľkosti obce na základe počtu obyvateľov môžeme konštatovať, že ide o malú obec.

Obr. č. 1: Kraje Slovenskej republiky

Zdroj: <https://www.poznajslovensko.sk/regiony-okresy-mesta-obce>

Obr. č 2 : Obce okresu Partizánske

Zdroj: <https://www.masstredneponitrie.sk/popis-uzemia.html>

Tabuľka č. 1 Základné údaje o obci a kontaktné údaje

Základné údaje	
Kraj	Trenčiansky
Okres	Partizánske
Región	Stredné Ponitrie
Poloha	48°34'52"S 18°19'15"V
Nadmorská výška	230 m. n. m
Rozloha	3,73 km ² (373 ha)
Počet obyvateľov	136
Hustota obyvateľstva	37,49 obyv./ km ²
ŠÚJ	556271
Kontaktné údaje	
Adresa	Turčianky 59, Turčianky 958 44
Telefón	+421/38/542 02 47
E-mail	turcianky@gmail.sk
WEB stránka	-

Zdroj: vlastné spracovanie

Obec je členom **Regionálneho združenia miest a obcí regiónu Stredné Ponitrie** (RZMO Stredné Ponitrie), ktorého cieľom je chrániť práva a záujmy obcí, zjednocovať ich postup pri vykonávaní úloh zverených obciam, aktívne vplývať na rozvoj samosprávnych funkcií a navrhovať prostredníctvom Združenia miest a obcí Slovenska alebo samostatne ústredným orgánom štátnej správy riešenie kompetenčných problémov medzi samosprávou a štátnou správou.

Obec je členom **Miestnej akčnej skupiny Stredné Ponitrie** o. z., ktoré funguje na princípoch prístupu LEADER.

A.1.2 História obce

Turčianky s veľkou pravdepodobnosťou vznikli presídlením časti turčianskych populov (kráľovských poddaných) pochádzajúcich z Turca. Nových osadníkov okolité obyvateľstvo nazvalo „Turčanmi“ a ich novú osadu, keďže bola pomerne malá, nazvali Turčiankami. Začiatkom 14. storočia tu máme doložených viacero drobných zemanov, ktorí však postupne strácali svoje majetky. Z nich najväčšie šťastie mal Mikuláš zvaný Šťuka, ktorý vstúpil do služby u šľachtica Tristana z Diviaku. Postupne sa stal jeho obľúbencom a keďže Tristan nemal mužských potomkov, dal Mikulášovi za ženu svoju dcéru a aj právo na dedenie jeho majetkov. Tak sa Mikuláš a jeho potomstvo zaradil medzi strednú šľachtu.

V Turčiankach muselo už v stredoveku stáť niekoľko zemianskych kúrií. Boli však postavené z dreva, preto sa z nich nič nezachovalo. Potomkovia Mikuláša potom vlastnili majetky v dedine až do 19. storočia. V novoveku sa v Turčiankach objavili aj ďalší šľachtickí vlastníci. V druhej polovici 18. storočia boli okrem Turčaniovcov spolumajiteľmi dediny aj Jásajovci, Kvašajovci, Bošániovci a Klobušickovci.

Obyvateľstvo sa okrem poľnohospodárstva zaoberalo najmä využívaním lesného bohatstva v chotári obce. Dušpastierske úkony pre obyvateľstvo vykonávali benediktíni z blízkeho kláštora v Klížskom Hradišti. Nemožno však vylúčiť ani možnosť, že pôvodne boli filiálkou starobylej fary v Krásne nad Nitrou.

A.1.3 Prírodné podmienky a životné prostredie

Pod prírodnými podmienkami a životným prostredím si vieme predstaviť všetko to, čo nás obklopuje a nie je výsledkom ľudskej činnosti. Príroda tu bola už pred človekom a na jej vzniku nemá podiel. Na druhej strane človek výrazne do prírody a životného prostredia zasahuje a svojou činnosťou prírodu a životné prostredie mení.

Prírodné podmienky a životné prostredie sú v súčasnosti vystavované enormnej ľudskej činnosti, znečisťovaniu, poškodzovaniu. Ich veľkosť a kvalita klesá, čo je však celospoločenský jav a nie záležitosť jednej obce. Zároveň tiež v spoločnosti rezonuje snaha o ochranu prírody, vody a pôdy, živočíchov, zlepšenie kvality životného prostredia ako takeého. Aj v tomto smere ide o vyššiu úroveň správy. Snahy o ochranu životného prostredia registrujeme na globálnej, medzinárodnej, národnej úrovni a následne sa samozrejme v podobe praktických riešení presúvajú do regiónov, okresov a obcí.

Pôdne pomery

Podľa zákona č. 220/2004 Z. z. sú všetky poľnohospodárske pôdy podľa príslušnosti do BPEJ zaradené do 9 skupín kvality pôdy. Najkvalitnejšie patria do 1. skupiny a najmenej kvalitné do 9. skupiny. Prvé 4 skupiny sú chránené podľa §12 zákona o ochrane poľnohospodárskej pôdy a možno ich dočasne alebo trvale použiť na nepoľnohospodárske účely iba v nevyhnutných prípadoch, ak nie je možné alternatívne riešenie. Pôdy v obci sú podľa tohto zákona zaradené do 4 a 5 skupiny kvality – produkčné a stredne produkčné orné pôdy.

Ochrana prírody

Na udržiavanie prírodného dedičstva, zachovanie rozmanitosti a foriem života na Zemi, na obnovenie a racionálne využívanie prírodných zdrojov a na udržanie ekologickej stability slúži v SR zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny. Tento zákon stanovil 5 stupňov územnej ochrany, pričom rozsah

obmedzení sa zväčšuje so zvyšujúcim sa stupňom. I. stupeň ochrany platí na celom území SR ako všeobecná ochrana.

Slovenská republika sa pristúpením k Ramsarskej konvencii zaviazala zachovávať a chrániť mokrade, ako regulátory vodných režimov a biotopy podporujúce charakteristickú flóru a faunu. Mokradami sa v zmysle konvencie rozumejú všetky "územia s močiarimi, slatinami a vodami prirodzenými alebo umelými, trvalými alebo dočasnými, stojatými aj tečúcimi.." (čl.1. ods.1).

Tabuľka č. 2: Mokrade na území obce Brodzany

Názov mokrade	Plocha (m ²)	Názov obce	Kategória
Prameň Štrková	100	Turčianky	L -Lokálna

Zdroj: ŠOP SR, vlastné spracovanie

Iné chránené oblasti alebo územia sa v katastri obce nenachádzajú. Dokonca sa tu nenachádzajú ani žiadne oficiálne registrované vodné plochy. V obci neprebíha ani ťažba nijakej nerastnej suroviny.

Odpadové hospodárstvo

Téma odpadov sa dostáva do popredia čoraz viac hlavne v spojitosti s budúcnosťou. Produkcia odpadov neustále rastie a tak zostáva hlavným problémom ich skladovanie, triedenie, recyklovanie a iné využitie. Odpadové hospodárstvo by sa aj do budúcnosti malo riadiť podľa prísnejších pravidiel, medzi iným asanovať prípadné nelegálne skládky, nespracovateľný odpad deponovať na riadenú skládku, zariadiť, aby výrobné organizácie, ktoré produkujú špecifický odpad museli mať vlastný program likvidácie výrobného odpadu, podporovať triedenie odpadov v domácnostiach atď. Hoci trend smeruje k týmto krokom, kontrola a sankcie sú zatiaľ nedostatočné.

Obec v súčasnosti zabezpečuje vývoz tuhého komunálneho odpadu na riadenú skládku v obci Bojná. Odvoz zabezpečuje firma Eko Hunka. V obci sa uskutočňuje separovaný zber komunálneho odpadu a separuje sa sklo, plasty, papier. V obci sa tiež nachádza kontajner na zber šatstva. Biologický odpad zo stromov a verejnej zelene sa v obci kompostuje. V súčasnosti nie je v obci lokalizovaná žiadna nelegálna skládka, v prípade jej zriadenia bude obec hľadať možnosti jej odstránenia.

Tabuľka č. 3: Množstvo vyprodukovaného odpadu v tonách za rok

Komodita	TKO	Papier	Plasty	Sklo	Kovy	Nápojové kart.	BRO	Elektroodpad
2016	27,00	0,59	2,04	2,25	-	-	-	0,55
2017	25,00	0,60	2,60	2,90	-	-	-	0,92
2018	30,04	0,45	2,06	2,88	0,21	0,18	7,00	0,37
2019	33,00	0,63	2,47	3,47	0,17	0,30	7,5	0,43
2020	32,00	1,00	2,55	3,45	0,20	0,20	8,00	1,95
2021	23,51	0,97	2,53	2,91	5,55	0,25	8,30	1,11
2022	22,49	1,12	1,77	2,44	5,84	0,18	8,10	0,67

Zdroj: OcÚ Turčianky, vlastné spracovanie

A.1.4 Obyvateľstvo a demografická situácia

Vývoj počtu obyvateľov odzrkadľuje socio-kultúrne, demografické a ekonomické procesy prebiehajúce na úrovni celej spoločnosti. Z časti je aj odrazom postavenia obce v štruktúre osídlenia a lokálnych zmien. Ku dňu 31.12.2022 mala obec Turčianky 136 obyvateľov. V nasledujúcej tabuľke sa nachádza vývoj počtu obyvateľov od roku 2018 do roku 2022.

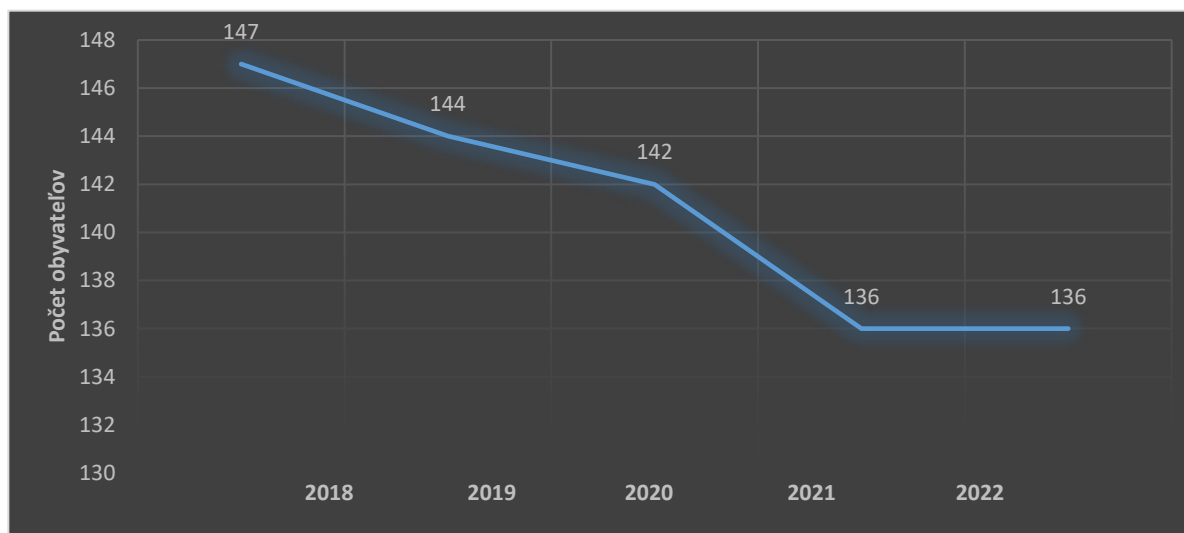
Tabuľka č. 4: Vývoj počtu obyvateľov v obci Turčianky v rokoch 2018 - 2022

Rok	Počet obyvateľov	Muži	Ženy	Prírastok/Úbytok	Index starnutia
				absolútne	
2018	147	80	67	-1	231,25
2019	144	79	65	-3	225,00
2020	142	78	64	-2	225,00
2021	136	73	63	-4	220,00
2022	136	76	60	0	226,67

Zdroj: ŠÚ SR, pracovisko Trenčín

Z dlhodobého hľadiska má počet obyvateľov klesajúcu tendenciu, čo je typické pre celú spoločnosť a tento jav sa nazýva starnutie populácie. V obci Turčianky môžeme vidieť od roku 2018 do roku 2022 klesajúci trend počtu obyvateľov. Tento trend je znázornený v grafe č. 1.

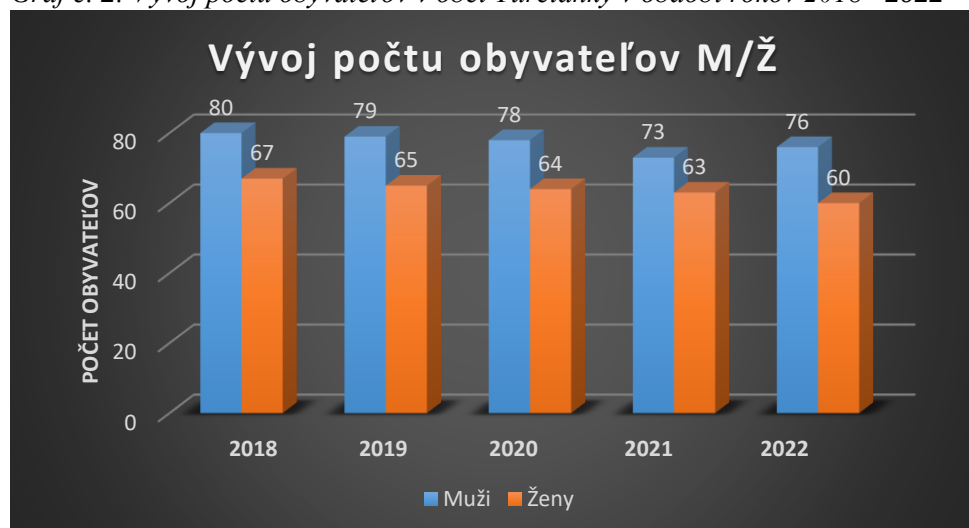
Graf č. 1: Vývoj počtu obyvateľov v obci Turčianky v období 2018 – 2022

Zdroj: ŠÚ SR, pracovisko Trenčín

Na grafe č. 2 je zachytený vývoj počtu obyvateľov podľa mužského a ženského pohlavia. Môžeme konštatovať, že z dlhodobého hľadiska počet mužov prevláda nad počtom žien. Z celkového počtu obyvateľov predstavovali v roku 2022 ženy 44,12 % a muži 55,88 %.

Graf č. 2: Vývoj počtu obyvateľov v obci Turčianky v období rokov 2018– 2022 – muži a ženy

Zdroj: ŠÚ SR – pracovisko Trenčín

Počet obyvateľov je výsledkom populačnej dynamiky - pôrodnosti, úmrtnosti a migrácie. Samotný vývoj pôrodnosti je v celoslovenskom meradle hlavným faktorom ovplyvňujúcim celkovú trajektóriu populačného vývoja. V predpokladoch má táto zložka vysokú mieru neurčitosti.

V tabuľke č. 5 je zobrazený demografický vývoj v obci Turčianky v rokoch 2018 – 2022. Najviac detí sa narodilo v roku 2019. Najviac zomrelo osôb v roku 2021 a 2022 .

Tabuľka č. 5: Demografický vývoj v obci Turčianky v rokoch 2018 – 2022

	2018	2019	2020	2021	2022
Spolu	147	144	142	136	136
Narodení	1	2	0	1	1
Zomrelí	1	2	1	3	3
Prist'ahovaní	2	1	0	0	2
Vyst'ahovaní	3	4	1	2	0
Migračné saldo	-1	-3	-1	-2	2
Celkový prírastok/úbytok	-1	-3	-2	-4	0

Zdroj: ŠÚ SR, pracovisko Trenčín

Na nasledujúcom grafe sa nachádza zobrazenie prírastku resp. úbytku obyvateľov v obci Turčianky počas rokov 2018-2022. Počas celého sledovaného obdobia sa jeho hodnota nedostala nad hodnotu 0.

Graf č. 3 Celkový prírastok/úbytok obyvateľstva v obci Turčianky v rokoch 2018-2022

Zdroj: ŠÚ SR – pracovisko Trenčín

Dôležitejšou demografickou charakteristikou, ako počet obyvateľov je úroveň populačného starnutia. Dobré ju vystihujú priemerný vek obyvateľstva (vážený aritmetický priemer podľa početnosti obyvateľov v jednotlivých vekoch) a index starnutia (pomer počtu obyvateľov vo veku 65 rokov a viac na 100 obyvateľov vo veku 0-14 rokov). V rámci Slovenskej republiky oba ukazovatele jednoznačne dokumentujú trend intenzívneho starnutia slovenskej populácie. Opakom indexu starnutia je index vitality. Ten sa rovná pomeru predproduktívneho obyvateľstva k obyvateľstvu v poproduktívnom veku. Index starnutia nad úrovňou 100 % znamená starnutie populácie, keďže počet ľudí v poproduktívnom veku prevyšuje počet ľudí v predproduktívnom veku.

Index starnutia sa v obci Turčianky pohybuje nad hodnotou 200 pričom môžeme sledovať jeho postupné narastanie. V kraji sa tiež index starnutia zvyšuje. Podľa údajov Štatistického úradu SR v roku 2022 dosiahol index starnutia na úrovni Trenčianskeho kraja hodnotu 138,75. Rovnaká situácia je aj v rámci Slovenskej republiky. Index starnutia sa postupne zvyšuje a je nad hodnotou 100. V roku 2022 index starnutia Slovenskej republiky dosiahol hodnotu 110,95.

Populačné starnutie predstavuje pre Slovensko jednu z najväčších výziev 21. storočia, ktorá nezvratne zasiahne všetky sféry fungovania spoločnosti. Vývoj vekovej štruktúry obyvateľov poukazuje na zrýchľovanie procesu starnutia populácie na Slovensku. Dôchodkový vek dosahujú silné povojnové ročníky a vo veku najvyššej fekundity (fyziologickej plodnosti) sú málo početné vekové skupiny narodené v prvej polovici 90-tych rokov minulého storočia.

Tabuľka č. 6: Veková štruktúra obyvateľstva v rokoch 2018 – 2022

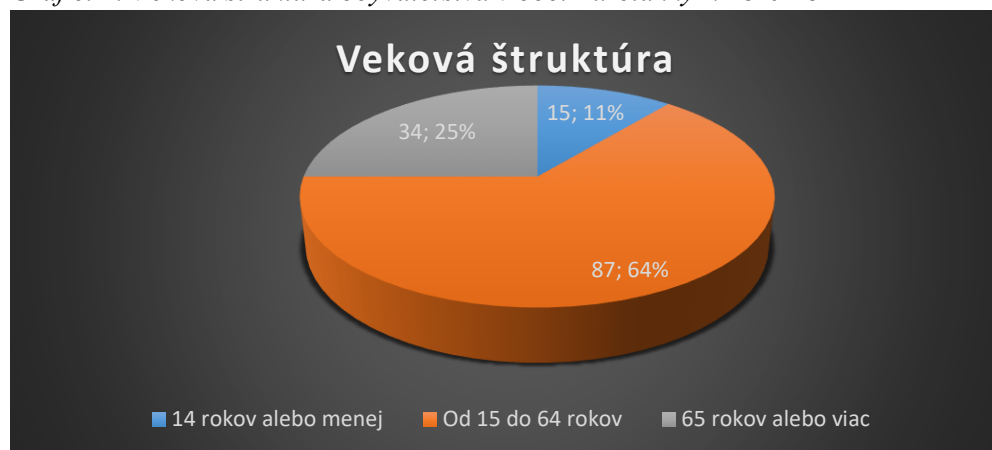
Veková kategória	2018		2019		2020		2021		2022	
	A	%	A	%	A	%	A	%	A	%
Počet obyvateľov celkom	147	100	144	100	142	100	136	100	136	100
• muži	80	54,42	79	54,86	78	54,92	73	53,67	76	55,88
• ženy	67	45,58	65	45,14	64	45,08	63	46,33	60	44,11
Predproduktívny vek - muži (0 - 14)	9	6,12	10	6,94	10	7,04	11	8,08	12	8,82
Predproduktívny vek - ženy (0 - 14)	7	4,76	6	4,16	6	4,22	4	2,94	3	2,20
Predproduktívne obyvateľstvo celkom	16	10,88	16	11,10	16	11,26	15	11,02	15	11,02
Produktívny vek - muži (15-64)	53	36,05	51	35,41	50	35,21	46	33,82	46	33,82
Produktívny vek - ženy 15-64)	41	9,52	41	28,47	40	28,16	42	30,88	41	30,14
Produktívne obyvateľstvo celkom	94	45,57	92	63,88	90	63,37	88	64,70	87	63,96
Poproduktívny vek - muži (65+)	18	12,24	18	12,50	18	12,67	16	11,76	18	13,23
Poproduktívny vek - ženy (65+)	19	12,92	18	12,50	18	12,67	17	12,50	16	11,76
Poproduktívne obyvateľstvo celkom	37	25,1	36	25,00	36	25,34	33	24,26	34	24,99
Priemerný vek u mužov	45,71	-	45,74	-	46,35	-	44,97	-	45,57	-
Priemerný vek u žien	47,23	-	47,56	-	48,63	-	49,42	-	48,60	-
Priemerný vek obyvateľstva celkom	46,40	-	46,56	-	47,37	-	47,03	-	46,90	-
Index starnutia	-	231,25	-	225,00	-	225,00	-	220,00	-	226,67

Zdroj: ŠÚ SR, pracovisko Trenčín

V obci Turčianky zaznamenávame počas sledovaného obdobia pokles počtu obyvateľov, a taktiež pokles indexu starnutia. Vo všeobecnosti vyššia hodnota indexu starnutia znamená, že sa zvýšil podiel poproduktívnej zložky obyvateľstva a klesol podiel predproduktívnej zložky obyvateľstva. Úbytok obyvateľstva môže zmierniť migrácia. Zrýchľujúci sa proces populačného starnutia však zrejme významnejšie neovplyvní. Priemerný vek v obci Turčianky za rok 2022 je 46,90 .Priemerný vek obyvateľov Trenčianskeho kraja za posledné roky vzrastá a v roku 2022 mal hodnotu 43,4 rokov.

Graf č. 4 znázorňuje vekovú štruktúru obyvateľstva v obci Turčianky v roku 2022. Z grafu môžeme vidieť, že zatiaľ najpočetnejšia je skupina obyvateľov v produktívnom veku.

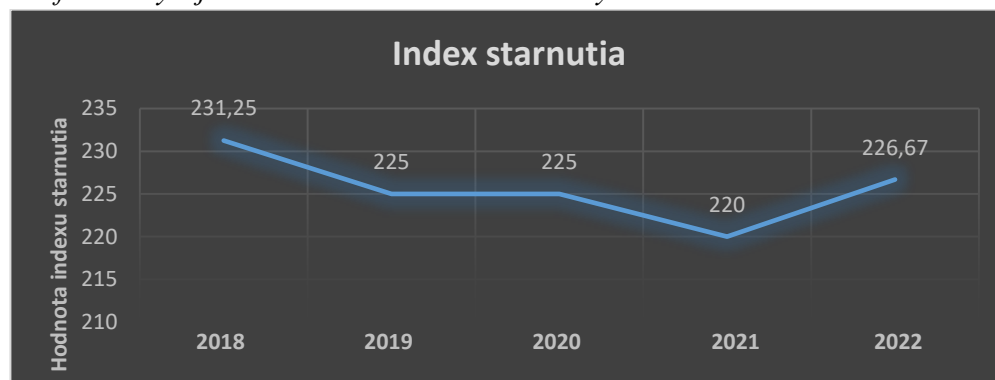
Graf č. 4: Veková štruktúra obyvateľstva v obci Turčianky v roku 2022

Zdroj: vlastné spracovanie

Index starnutia nad úrovňou 100 % znamená starnutie populácie, keďže počet ľudí v poproduktívnom veku prevyšuje počet ľudí v predproduktívnom veku. Index starnutia v obci Turčianky zaznamenal v posledných rokoch pokles. Kým v roku 2018 bol na úrovni 231,25, v roku 2022 bola jeho hodnota 226,67. Index starnutia v okrese Partizánske za toto obdobie je na úrovni 157,28 a index starnutia na úrovni Trenčianskeho kraja je 138,75.

Graf č. 5 : Vývoj indexu starnutia v obci Turčianky v rokoch 2018 - 2022

Zdroj: ŠÚ SR, pracovisko Trenčín

Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva patrí medzi kultúrne znaky obyvateľstva. Školské vzdelanie je odrazom kultúrnej vyspelosti každej spoločnosti, odráža celkové ekonomické, hospodárske a sociálne pomery krajiny.

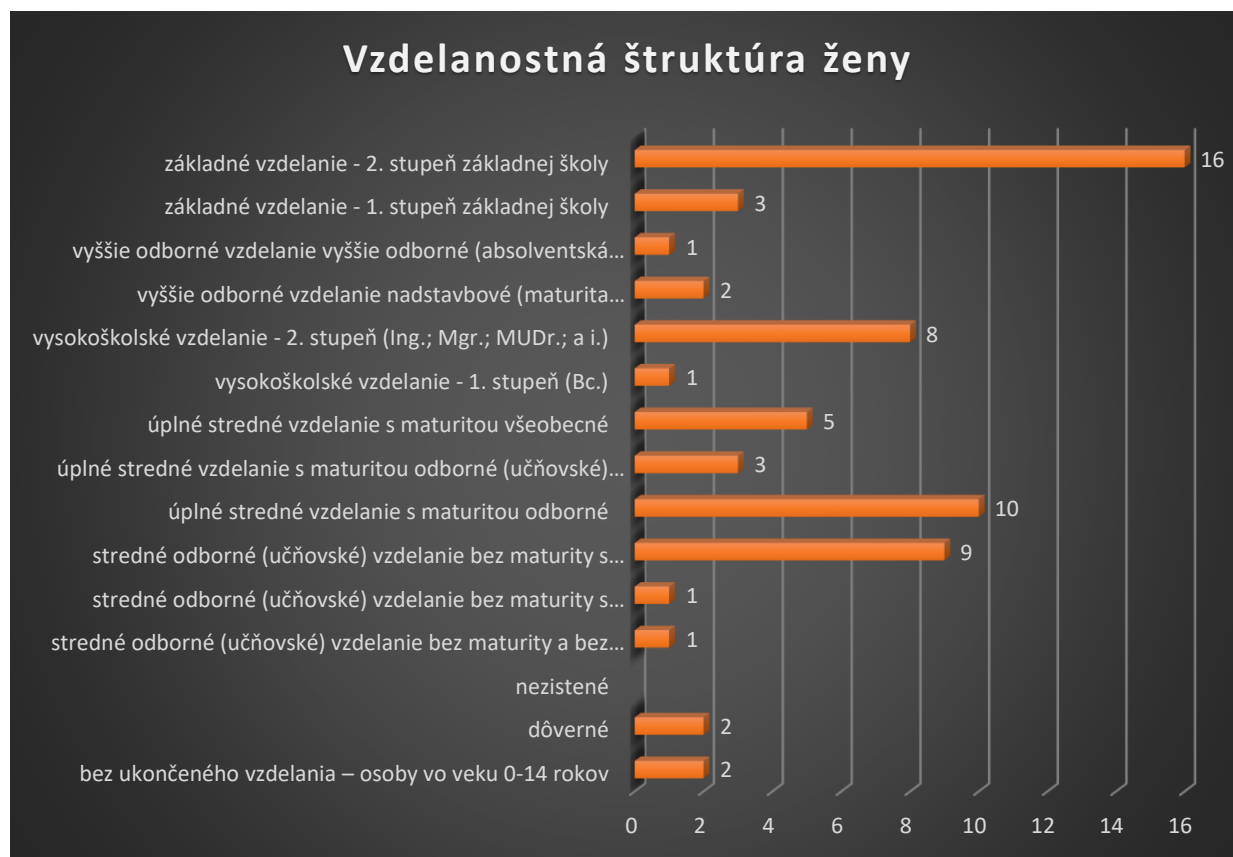
Tabuľka č. 7: Vzdelanostná štruktúra obce Turčianky v roku 2021

Najvyššie dosiahnuté vzdelanie	Pohlavie		Spolu
	muži	žen	
bez ukončeného vzdelania – osoby vo veku 0-14 rokov	9	2	11
dôverné	1	2	3
nezistené	1		1
stredné odborné (učňovské) vzdelanie bez maturity a bez výučného listu	0	1	1
stredné odborné (učňovské) vzdelanie bez maturity s vysvedčením o záverečnej skúške	0	1	1
stredné odborné (učňovské) vzdelanie bez maturity s výučným listom	17	9	26
úplné stredné vzdelanie s maturitou odborné	12	10	22
úplné stredné vzdelanie s maturitou odborné (učňovské) s výučným listom	10	3	13
úplné stredné vzdelanie s maturitou všeobecné	1	5	6
vysokoškolské vzdelanie - 1. stupeň (Bc.)	4	1	5
vysokoškolské vzdelanie - 2. stupeň (Ing.; Mgr.; MUDr.; a i.)	11	8	19
vyššie odborné vzdelanie nadstavbové (maturita absolventov učebných odborov	4	2	6
vyššie odborné vzdelanie vyššie odborné (absolventská skúška, absolventský		1	1
základné vzdelanie - 1. stupeň základnej školy	1	3	4
základné vzdelanie - 2. stupeň základnej školy	5	16	21
Úhrn	76	64	140

Zdroj: ŠÚ SR – pracovisko Trenčín, údaje zo sčítania obyvateľstva v roku 2021

V nasledovných grafoch vidíme rozdelenie obyvateľov podľa vzdelania a pohlavia. V oboch skupinách dominuje stredoškolské vzdelanie či už s maturitou alebo bez nej.

Graf č. 6: Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva muži /ženy

Zdroj: ŠÚ SR – pracovisko Trenčín, údaje zo sčítania obyvateľstva v roku 2021

Vývoj náboženskej štruktúry obyvateľstva Slovenska bol ovplyvnený do veľkej miery kresťanstvom. Preto za posledných 130 rokov na našom území prevažujú kresťanské konfesie. Náboženská štruktúra Slovenska v medzivojnovom období bola výsledkom dlhodobého historického vývoja. Viac ako dvojtretinovou väčšinou tu prevažovalo rímskokatolícke obyvateľstvo, ktoré bolo rozšírené najmä medzi obyvateľstvom československej, ale z časti i maďarskej národnosti.

V obci najviac ľudí vyznáva rímskokatolícku vieru a to 81% občanov. Druhou najpočetnejšou skupinou sú ľudia bez vierovyznania- 17% .

Tabuľka č. 8: Náboženská štruktúra v obci Turčianky v roku 2021

Vierovyznanie	
Rímskokatolícka cirkev	114
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	1
Gréckokatolícka cirkev	0
Reformovaná kresťanská cirkev	0
Bez vyznania	24
Iné	0
Nezistené	1
SPOLU	140

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2021

Obyvateľstvo je z hľadiska národnostnej skladby homogénne. K slovenskej národnosti sa hlási 97 %.

Tabuľka č. 9: Národnostná štruktúra v obci Turčianky v roku 2021

Národnosť	SPOLU
Slovenská	136
Rusínska	1
Česká	1
Iná	1
Nezistené	1
SPOLU	140

Zdroj: ŠÚ SR, pracovisko Trenčín

A.1.5 Trh práce a sociálna situácia

Pod pojmom trh práce rozumieme miesto , kde sa stretáva ponuka a dopyt. Ponuka pracovných miest a dopyt po pracovnej sile, prípadne dopyt po pracovných miestach a ponuka pracovnej sily. Ideálnym stavom na trhu práce je rovnováha- dopyt po pracovných miestach zodpovedá ponuke pracovnej sily, no tento stav je len veľmi ťažko dosiahnuteľný a preto sa stretávame na trhu práce s prebytkom pracovnej sily či s prebytkom pracovných miest.

V posledných rokoch trh práce na Slovensku ovplyvnili faktory neekonomického charakteru. Hlavne pandémie COVID-19 a vojna na Ukrajine. Dovtedy bola pracovná legislatíva na Slovensku zameraná skôr na tradičné formy zamestnania v podobe trvalého pracovného pomeru a práce vykonávanej zo sídla

pracoviska. Situácia, ktorá vznikla donútila kompetentných aby v tejto oblasti nastala vyššia flexibilita, digitalizácia či celková úprava pracovnej legislatívy. Najvýraznejším krokom bolo zavedenie tzv. home office, ktorý bol využívaný počas pandémie ale stal sa bežnou súčasťou pracovno-právnych pomerov.

Na trhu práce môžeme vidieť tých, ktorí sú zamestnaní (zamestnanci ako fyzické osoby, ktoré vykonávajú prácu), zamestnávateľia, SZČO, členovia družstiev či zamestnanci v civilnom sektore. Tiež je tu skupina osôb, ktorí sú nezamestnaní, no aktívne si prácu hľadajú a tiež nezamestnaní, ktorí si ale prácu nehľadajú (tzv. ekonomicky neaktívne obyvateľstvo).

Mieru neschopnosti hospodárstva využívať všetky zdroje práceschopného obyvateľstva, ktoré má k dispozícii, vyjadrujeme ako mieru nezamestnanosti. Miera nezamestnanosti patrí k dôležitým ukazovateľom výkonnosti národného hospodárstva. Percentuálna miera nezamestnanosti sa vypočíta ako pomer počtu nezamestnaných osôb, ktoré sa aktívne snažia získať zamestnanie a sú schopní to preukázať, a celkového počtu ekonomicky aktívneho obyvateľstva vyjadrený v percentách.

Štatistika nezamestnanosti Slovenska za rok 2022:

1. **Miera evidovanej nezamestnanosti: 5,90 %** (6,76 % v decembri 2021).
2. **Počet disponibilných uchádzačov o zamestnanie: 160 204** (182 760 v decembri 2021).
3. **Celkový počet evidovaných uchádzačov : 178 143** (200 225 osôb v decembri 2021) .
4. **Počet voľných pracovných miest: 81 699** : najviac BA kraj - 26 989 miest (podiel 33,03 %), najmenej miest bolo v KE kraj - 3 193 (podiel 3,91 %).

Miera evidovanej nezamestnanosti na konci roku 2022 v Trenčianskom kraji dosiahla hodnotu 3,69%. Miera evidovanej nezamestnanosti na úrovni okresu Partizánske dosiahla v tomto období hodnotu 3,95%.

Tab. č. 10 : Počet evidovaných uchádzačov/čiek o zamestnanie v okrese Partizánske za roky 2018-2022

Okres		2018	2019	2020	2021	2022
Partizánske	Počet evidovaných uchádzačov	917	980	1460	1015	1049
	Počet evidovaných uchádzačiek	485	569	791	560	574
	Spolu	1402	1549	2251	1575	1623

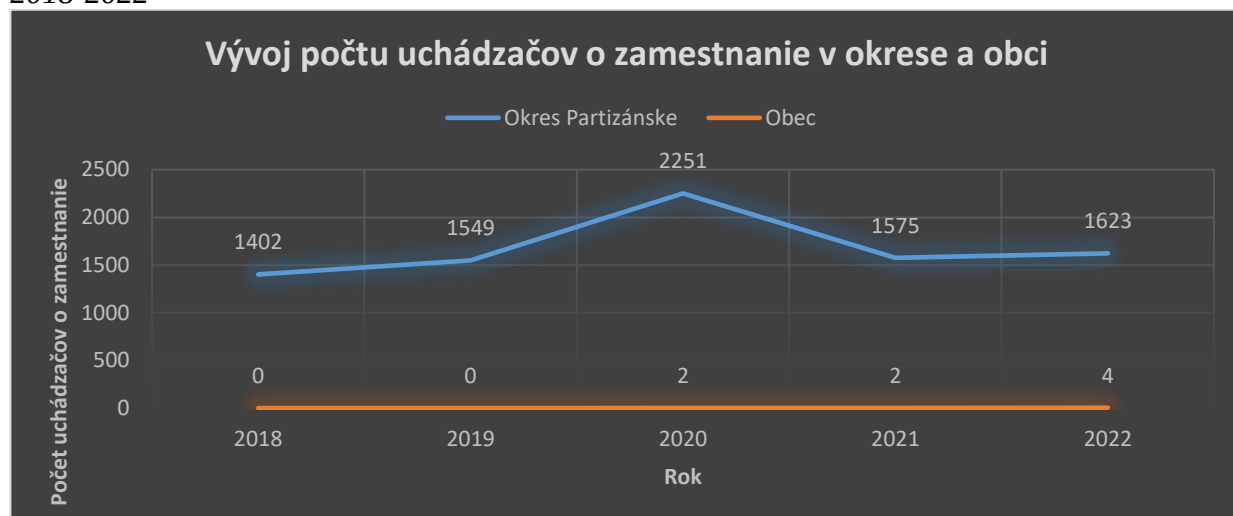
Zdroj: ŠÚ SR – pracovisko Trenčín

Tab. č. 11 : Počet evidovaných uchádzačov/čiek o zamestnanie v obci Turčianky za roky 2018-2022

Turčianky		2018	2019	2020	2021	2022
Turčianky	Počet evidovaných uchádzačov	0	0	1	1	2
	Počet evidovaných uchádzačiek	0	0	1	1	2
	Spolu	0	0	2	2	4

Zdroj: ŠÚ SR – pracovisko Trenčín

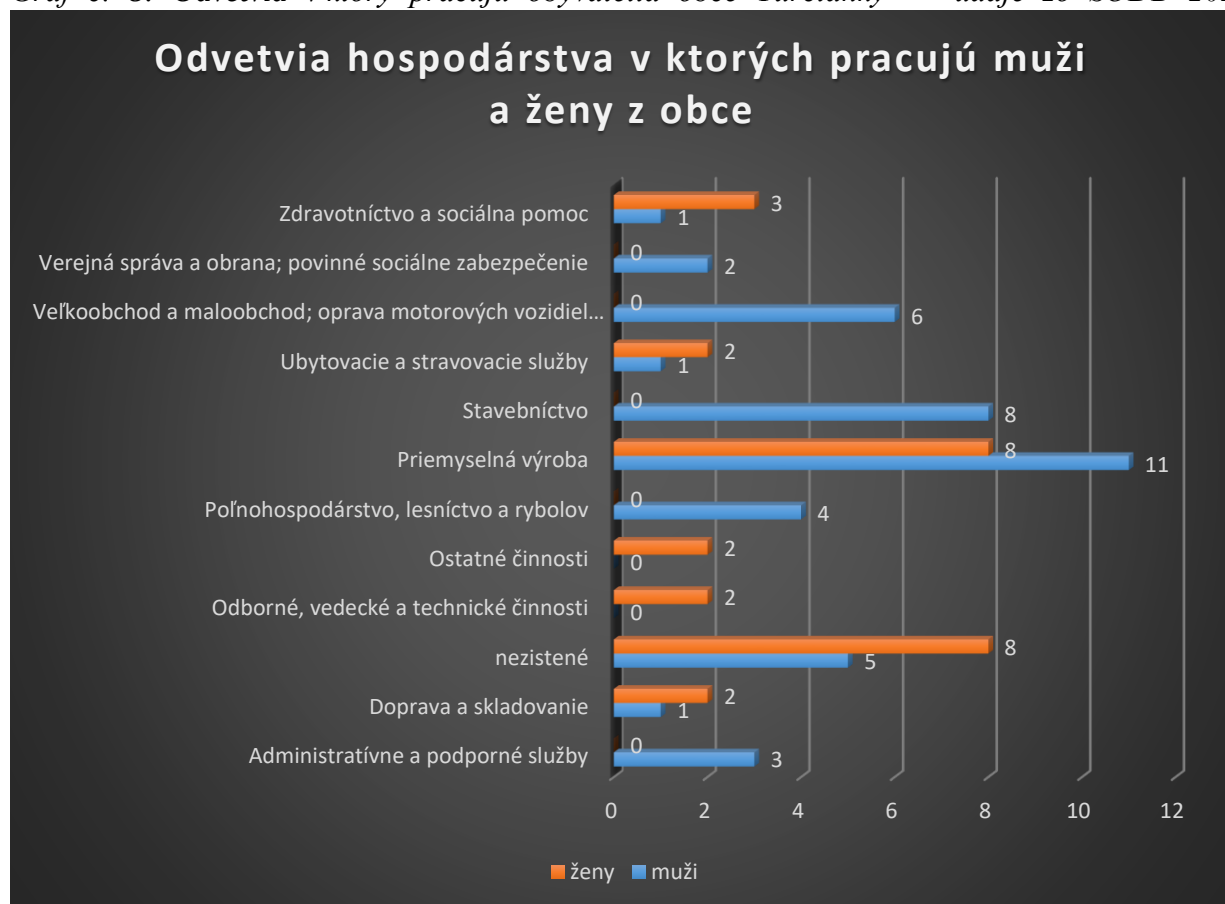
Graf č. 7: Vývoj počtu uchádzačov o zamestnanie v okr. Partizánske a v obci Turčianky r. 2018-2022

Zdroj: ŠÚ SR – pracovisko Trenčín

Miera evidovanej nezamestnanosti v obci Turčianky v roku 2023 bola 1,19 %. V snahe o zníženie nezamestnanosti obec aktívne participuje aj v projektoch vyhlásených ústredím ÚPSVaR.

Graf č. 8: Odvetvia v ktorých pracujú obyvatelia obce Turčianky – údaje zo SODB 2021

Zdroj: ŠÚ SR – pracovisko Trenčín

A.1.6 Hospodárska základňa

Ekonomicko-hospodárska charakteristika regiónu

Ekonomický potenciál Trenčianskeho samosprávneho kraja predstavuje spolupôsobenie v kraji sa nachádzajúceho kapitálu, ľudských zdrojov a prírodných daností za účelom výroby produkcie, poskytovania služieb. Hospodársky rozvoj jednotlivých okresov Trenčianskeho kraja má osobitné regionálne špecifiká. Dôvodom je rozdielna ekonomická základňa okresov, rozdielna vybavenosť územia infraštruktúrou, rozdielne prírodné podmienky. Okres Partizánske je dlhodobo spájaný s ekonomickou úrovňou nižšou ako je priemer Slovenska.

Z priemyselných odvetví je v okrese Partizánske rozvinutý obuvnícky priemysel, v menšej miere kožiarsky priemysel, výroba stavebných hmôt a stavených prvkov a strojársky priemysel.

Niektoré obce okresu Partizánske sú spájané aj s ekonomikou a hospodárstvom okresu Topoľčany, nakoľko s ním tvoria geografickú hranicu. V tomto okrese dominuje potravinársky a drevospracujúci priemysel, elektrotechnický, odevný a textilný priemysel.

Pôdohospodárska charakteristika regiónu a obce

Nehnutelnosti v pôdohospodárstve sa členia podľa druhov pozemkov (kultúr) na poľnohospodársku pôdu a nepoľnohospodársku pôdu. Pri poľnohospodárskej pôde rozoznávame pozemky a to : orná pôda, chmeľnice, vinice, ovocné sady, záhrady a trvalé trávne porasty. Pri nepoľnohospodárskej pôde rozoznávame pozemky: lesný pozemok, vodná plocha, zastavaná plocha a nádvorie, ostatná plocha. V grafe nižšie môžeme vidieť rozdelenie poľnohospodárskej a nepoľnohospodárskej pôdy v okrese Partizánske za rok 2022. Jeho celková výmera bola 301 012 685 m², pričom v okrese prevažuje pôda využívaná na nepoľnohospodárske účely.

Graf č. 9: Rozdelenie poľnohosp. a nepoľnohosp. pôdy v okrese Partizánske za rok 2022

Zdroj: ŠÚ SR – pracovisko Trenčín

Celková výmera pôdy obce Turčianky za rok 2022 bola : 3 734 169 m². V tabuľkách nižšie sú uvedené výmery v m² jednotlivých typov poľnohospodárskych a nepoľnohospodárskych druhov pôdy v obci za rok 2022.

Tabuľka č. 12: Rozdelenie poľnohospodárskej pôdy obce Turčianky

Celková výmera územia obce	Poľnohospo-dárska pôda SPOLU	Orná pôda	Chmel'nica	Vinica	Záhrada	Ovocný sad	Trvalý trávny porast
3 734 169	2 037 555	1 433 009	0	0	37 838	3 237	563 471
100%	54,56%	38,37%	0%	0%	1,01%	0,08%	15,09%

Zdroj: ŠÚ SR – pracovisko Trenčín

Tabuľka č. 13: Rozdelenie nepoľnohospodárskej pôdy obce Turčianky

Celková výmera územia obce	Nepoľnohospo-dárska pôda SPOLU	Lesný pozemok	Vodná plocha	Zastavaná plocha a nádvorie	Ostatná plocha
3 734 169	1 696 614	1 481 033	12 508	144 934	58 139
100%	45,44%	39,66%	0,33%	3,88%	1,55%

Zdroj: ŠÚ SR – pracovisko Trenčín

Ekonomicko-hospodárska charakteristika obce

Na území obce Turčianky prebieha poľnohospodárska výroba. Je situovaná v areáli družstva MAP Peškovič Sústreď sa na rastlinnú a živočíšnu výrobu.

Tabuľka č. 14: Právnické osoby v obci Turčianky

	2018	2019	2020	2021	2022
Právnické osoby spolu	6	5	4	4	4
Právnické osoby ziskové	4	4	3	3	2
Právnické osoby neziskové	2	1	1	1	2

Zdroj: ŠÚ SR – pracovisko Trenčín

Tabuľka č. 15: Fyzické osoby v obci Turčianky

	2018	2019	2020	2021	2022
Fyzické osoby - podnikatelia (osoby)	17	17	17	17	16
Živnostníci	17	17	16	17	16

Zdroj: ŠÚ SR – pracovisko Trenčín

A.1.7 Občianska vybavenosť

Občianska vybavenosť miest a obcí je častokrát rozhodujúci faktor, vďaka ktorému sa občania rozhodujú či v danom meste, obci chcú bývať, alebo sa presťahujú na miesto, kde je občianska vybavenosť širšia a dostupnejšia. Pod občianskou vybavenosťou si môžeme predstaviť služby v oblasti školstva, zdravotníctva, sociálnej starostlivosti, obchodu, športu, kultúry, ubytovania a stravovania.

ŠKOLSTVO

V obci Turčianky sa nenachádzajú žiadne školské zariadenia.

ZDRAVOTNÍCTVO

Služby v oblasti zdravotníctva a ich dostupnosť sa vzhľadom na nízke personálne stavy v tomto odvetví stávajú problémom. Ľudia musia za lekármi, do nemocníc či za liekmi cestovať aj desiatky kilometrov. Dostupnosť zdravotníckych služieb v obciach pre občanov je preto veľkým pozitívom.

V obci Turčianky sa nenachádza lekáreň a nepôsobí v nej žiaden lekár. Obyvatelia za zdravotnou starostlivosťou cestujú do okolitých obcí. Najbližšia nemocnica sa nachádza v meste Partizánske, ktoré je vzdialené 12 km. Nachádza sa tu tiež pohotovostná služba.

SOCIÁLNA STAROSTLIVOSŤ

Vzhľadom na celospoločenský jav starnutia populácie sa otázka poskytovania sociálnej starostlivosti stala aktuálnou vo väčšine obcí. Či už ide o novozriadené zariadenia poskytujúce sociálnu starostlivosť alebo neustále navyšovanie kapacít už existujúcich zariadení. V obci Turčianky sa nenachádza v súčasnosti žiadne zariadenie, ktoré by poskytovalo sociálnu starostlivosť.

ŠPORT A KULTÚRA

Zariadenia určené na rozvoj športu, pohybových aktivít a kultúry sú síce doplnkovými zariadeniami, no v posledných rokoch sa tešia zvýšenej návštevnosti a popularite. Tiež ich obmedzené fungovanie v čase pandémie COVID-19 znovaštartovalo návštevnosť a záujem ľudí aj o túto sféru života.

V rámci športovísk je k dispozícii pre občanov detské ihrisko. Kultúrne podujatia sa najčastejšie organizujú v zasaďačke OÚ a na námestí.

OBCHOD A SLUŽBY

V obci Turčianky sa nenachádza žiadna prevádzka, či obchod.

UBYTOVANIE A STRAVOVANIE

K potenciálom rozvoja obce patria zariadenia verejného stravovania, ako sú reštaurácie, pohostinstvá, bufety, bistrá, motoresty, hotely a iné. V obci Turčianky sa nenachádza žiadna takáto prevádzka. V rámci poskytovania ubytovacích služieb sa v obci taktiež nenachádza žiadne zariadenie.

A.1.8 Kultúra, spoločenské aktivity a neziskový sektor

Oblasť kultúry neodmysliteľne patrí k životu v obci. Či sa už bavíme o kultúre hmotnej alebo nehmotnej, obe majú pre obyvateľov miest a obcí veľký význam. Plnia funkciu vzdelávaciu, výchovnú, sociálnu, zábavnú, atď. Obec Turčianky nemá v Registri nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok zapísané žiadne objekty. No v obci sa nachádza:

- *Rímsko-katolícka neogotická Kaplnka sv. Ladislava z roku 1863*
- *Zrúcaniny stredovekého pravdepodobne románskeho kostola nad obcou*
- *Hrebeň Holienová (Kolianová)* - nachádza sa v katastri obce. V roku 2005 bol podrobený floristickému výskumu a bol navrhnutý na chránené územie pre výskyt chránených a ohrozených druhov - je jediným územím regiónu, kde kvitnú kosatce.

Ku kultúre v obci tiež neodmysliteľne patria aj podujatia, ktoré sa v obci pravidelne organizujú. Medzi takéto podujatia patria: MDD, stavenie mája, Deň matiek, mesiac úcty k starším, Mikuláš.

V obci sa nenachádza kultúrny dom, no na obecné podujatia slúži zasadacia miestnosť na obecnom úrade s kapacitou 50 osôb. Obec má tiež zriadenú knižnicu pre čitateľov.

Na území obce pôsobí podľa zoznamu dostupného na stránke Ministerstva vnútra Slovenskej republiky organizácia: Urbárska spoločnosť obce Turčianky.

O podujatiach v obci a jej okolí a iných aktualitách sa môžu obyvatelia dozvedieť prostredníctvom oznamov uverejnených na vývesnej tabuli umiestnenej pri obecnom úrade a prostredníctvom obecného rozhlasu. Obec nevydáva vlastný spravodaj.

A.1.9 Bývanie a bytový fond

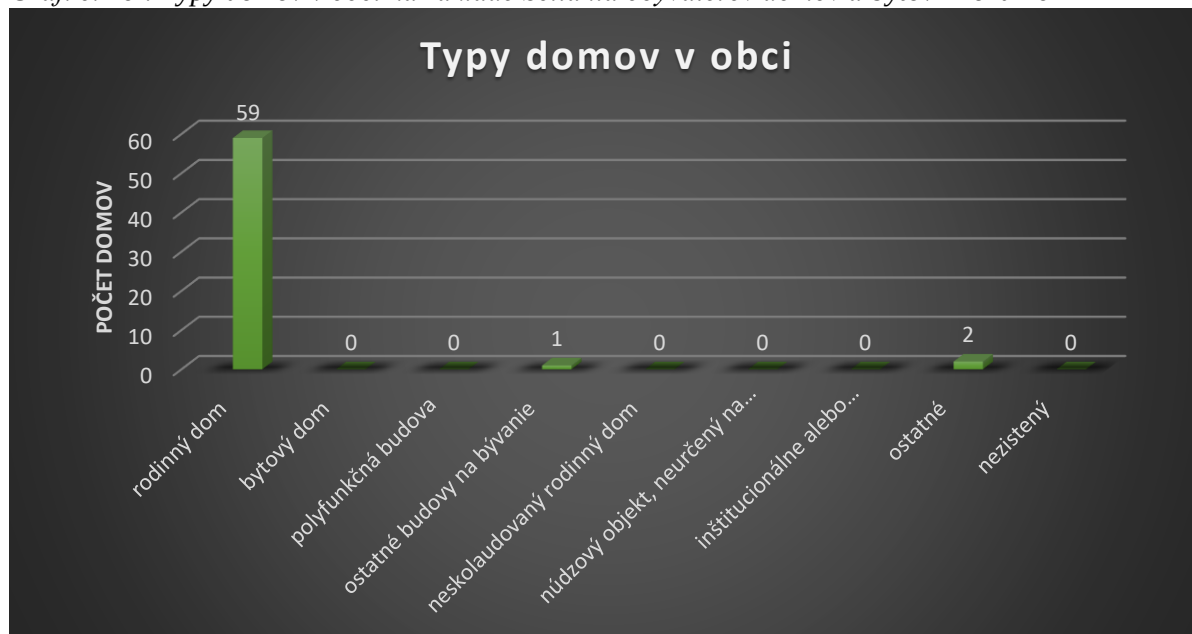
Jednou zo základných ľudských potrieb je aj potreba bývania. Ako ľudia bývajú častokrát odráža celkový stav a stupeň sociálno- ekonomickej vyspelosti krajiny. Kvalita bývania a jeho dostupnosť sú ukazovatele, ktoré sa spájajú s celkovou životnou úrovňou občanov. Možnosti bývania, jeho kvalita, rozsah sú priamo úmerné ekonomickým možnostiam jednotlivcov. V intenciách trhovej ekonomiky si tak za obstaranie bývania zodpovedá občan, jednotliviec. Poznáme niekoľko typov bývania:

- Vlastnícke – v osobnom vlastníctve,
- Sociálne – bývanie pre znevýhodnené skupiny občanov,
- Súkromné nájomné- prenájom bytov za účelom zisku .

Budovy môžu plniť rôzne funkcie a slúžiť na viaceré účely. Rodinné domy a bytové domy prevažne slúžia na bývanie, no niektoré sú využívané aj ako firemné priestory. Polyfunkčné objekty plnia viacero funkcií a môžeme v nich nájsť priestor na bývanie ale aj na podnikanie. V súčasnej dobe sa často hovorí o nedostatku nájomných bytov, nakoľko obstaranie si bývania do súkromného vlastníctva je ekonomicky čím ďalej náročnejšie.

V grafe nižšie môžeme vidieť prehľad počtu domov v obci Turčianky známe zo Sčítania obyvateľov domov a bytov z roku 2021 podľa ich typu.

Graf. č. 10 : Typy domov v obci na základe Sčítania obyvateľov domov a bytov z roku 2021

Zdroj: ŠÚ SR – pracovisko Trenčín

V obci sa nachádzajú prevažne rodinné domy, pričom najviac sa ich postavilo od roku 1961-1980.

A.1.10 Dopravná a technická infraštruktúra , cestovný ruch

Dopravná a technická infraštruktúra je neodmysliteľnou súčasťou každodenného života. Ich úroveň, kvalita a vyspelosť určuje celkovú kvalitu života občanov v obci. Kvalitná , dostatočná dopravná a technická infraštruktúra umožňuje občanom rýchlejší a bezpečnejší presun za prácou, domov aj za zábavou a zároveň pomáha rýchlejšie a efektívne získať informácie či vykonávať prácu.

DOPRAVNÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Značná časť miestnych komunikácií je v nevyhovujúcom stave.

V obci sa nenachádza čerpacia stanica . Najbližšia čerpacia stanica sa nachádza v obci Bošany ,ktorá je vzdialená 6 km. Vodičom nie je v obci k dispozícii autoservis, pneuservis ani autoumývareň. V obci sa nenachádza dobíjacia stanica na elektromobily.

Železničná doprava

Železničná doprava v obci nie je lokalizovaná. Najbližšia železničná stanica sa nachádza v obci Chynorany , ktorá je vzdialená 6 km.

Autobusová doprava

Autobusovú dopravu v obci zabezpečuje SAD Prievidza a. s. Obec má spojenie s Partizánskym a Bánovcami nad Bebravou, a tiež so susednými obcami. V obci sa nachádza 1 zastávka. Dopravné spojenie je dostačujúce.

Cyklo doprava

V obci nie je vybudovaná cyklotrasa. Územie má však potenciál rozvoja cykloturistiky, ktorá je v súčasnej dobe populárna a preferovaná.

TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

VODOVOD

V obci sa nachádza vodovod, ktorý používajú domácnosti. Zároveň tiež niektoré domácnosti využívajú vlastné studne.

KANALIZÁCIA

Obec nemá vybudovanú kanalizáciu.

PLYNOFIKÁCIA

Obec je plynofikovaná. Domácnosti vykurejú plynom ale tiež tuhým palivom.

ENERGETIKA A ENERGETICKÉ ZARIADENIA

V obci sa nachádza prevažne vzdušné vedenie elektriny, pričom všetky domácnosti sú zapojené k sieti. V obci funguje miestny rozhlas a verejné osvetlenie.

TELEKOMUNIKAČNÉ ZARIADENIA

Obec je pokrytá TV signálom telefónnych mobilných sietí. V obci je zavedený bezdrôtový internet ,ktorý poskytuje spoločnosť Wircom odkiaľ sú domácnosti napojené.

CESTOVNÝ RUCH

Vzhľadom na neexistenciu zariadení poskytujúcich služby v oblasti cestovného ruchu v obci nie je potenciál na rozvoj dlhodobej turistiky či turistiky spojenej s ubytovaním/prenocovaním. Preto je pre obec zaujímavejšie orientovať sa skôr na rozvoj jednoduchovej turistiky po okolí, prechádzky v prírode či navštívenie zaujímavých lokalít , atrakcií. Z tohto pohľadu by sa obec mala orientovať na budovanie miest atraktívnych pre turistov – náučné chodníky, fotopointy, oddychové zóny, informačné tabule, atď.

A.1.11 Hospodárenie obce a štruktúra samosprávy

Hospodárenie a rozpočtová situácia obce

Realizáciou koncepcie fiškálnej decentralizácie samospráv, ktorá začala platiť v roku 2005, sa výrazne zmenilo financovanie obcí. Reforma priniesla prechod od poskytovania dotácií samospráve zo štátneho rozpočtu k financovaniu kompetencií prostredníctvom daňových príjmov. Nový systém priniesol väčšiu voľnosť pri nakladaní s financiami v obecnom rozpočte, no súčasne so sebou priniesol aj vyššie nároky na finančné riadenie obce.

Pôvodný systém, ktorý bol postavený na financovaní obce podľa počtu jej obyvateľov nahradil systém, ktorý sa skladá zo 4 kritérií pre určenie podielu obce na výnose dane z príjmov: *počet obyvateľov s trvalým pobytom v obci, veľkostný koeficient, počet detí, ktoré v obci chodia do štátnych predškolských a školských zariadení a počet obyvateľov v dôchodkovom veku*. Obec ďalej získala väčšie právomoci v oblasti miestnych daní a poplatkov a pri určovaní sadzieb dane z nehnuteľností.

Obec mala v roku 2021 k dispozícii príjmy vo výške 56 720 Eur. Najväčšiu časť príjmov tvorili daňové príjmy. Výdavky obce za ten istý rok predstavovali sumu 47 115 Eur.

Vzhľadom na aktuálnu situáciu a financovanie základných nevyhnutných oblastí verejného života v obci rozpočet neposkytuje veľký priestor pre financovanie všetkých rozvojových zámerov. Je preto potrebné uchádzať sa aj o získanie externých zdrojov – súkromných investícií, grantov a príspevkov z podporných programov, najmä na realizáciu náročnejších investičných projektov.

Obec má vo vlastníctve viaceré nehnuteľnosti – verejné budovy, pozemky, predovšetkým plochy verejných priestranstiev. Obec nemá žiadne záväzky voči finančným inštitúciám, nie je zaťažovaná splátkami úverov.

V tabuľke č. 16 sa nachádza hodnotenie finančného zdravia v obce za rok 2021. Finančné zdravie obce vypovedá o tom, do akej miery je hospodárenie udržateľné a či obci hospodárenie spôsobuje, alebo nespôsobuje problémy. Finančné zdravie predstavuje číslo v intervale 0 (veľmi zlé) až 6 (výborné). Počíta sa na základe údajov za 4 po sebe idúce roky ako kombinácia piatich vybraných indikátorov finančnej stability: Celkového dlhu, dlhovej služby, záväzkov neuhradených 60 a viac dní po lehote splatnosti, záväzkov po splatnosti k príjmom a bilancie bežného účtu.

Celkové skóre finančného zdravia obce sa počíta ako vážený priemer zo skóre, ktoré dosiahla každá jedna z jeho piatich zložiek. Zložky majú rozdielnú váhu: celkový dlh (30%), dlhová služba (10%), bilancia bežného účtu (30%), záväzky po lehote splatnosti (15%), záväzky aspoň 60 dní po splatnosti (15%). Na výpočet skóre jednotlivých zložiek sa používa iný postup.

Celkový dlh - skóre za celkový dlh v rámci finančného zdravia je rovné skóre indikátoru finančnej stability za najnovší dostupný rok.

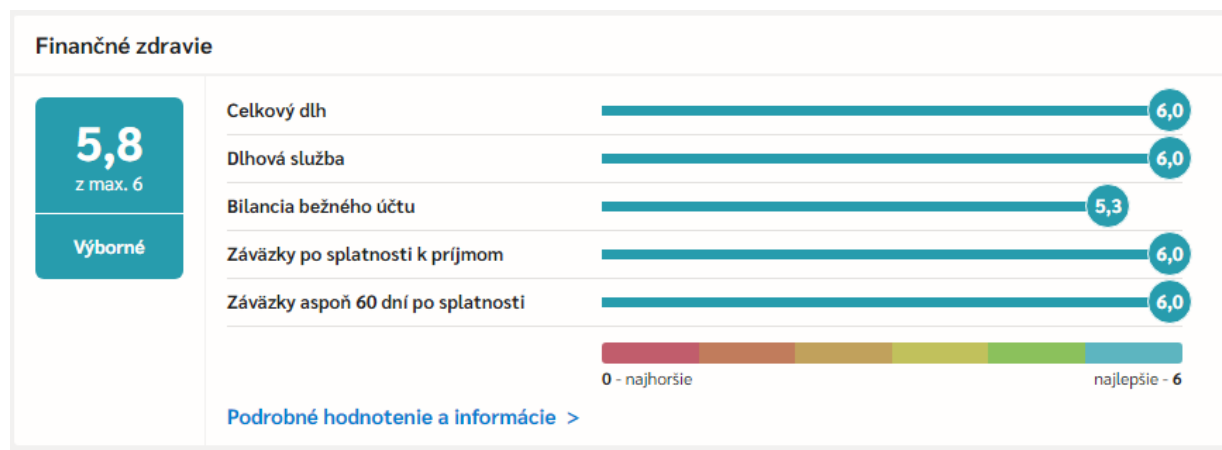
Dlhová služba - sa počíta v dvoch krokoch. V prvom kroku sa vypočíta vážený priemer hodnôt dlhovej služby za najnovší dostupný rok a tri roky, ktoré mu predchádzali, s váhami postupne 4,3,2 a 1. Ak nie je skóre za niektorý z rokov dostupné, príslušný rok sa neberie do úvahy. V druhom kroku sa pre túto priemernú hodnotu dlhovej služby vypočíta jej skóre v intervale 0 až 6, presne podľa metodiky pre výpočet skóre indikátoru finančnej stability.

Bilancia bežného účtu - sa počíta v dvoch krokoch. V prvom kroku sa vypočíta vážený priemer hodnôt bilancie bežného účtu za najnovší dostupný rok a tri roky, ktoré mu predchádzali, s váhami postupne 4,3,2 a 1. Ak nie je skóre za niektorý z rokov dostupné, príslušný rok sa neberie do úvahy. V druhom kroku sa pre túto priemernú hodnotu bilancie bežného účtu vypočíta jej skóre v intervale 0 až 6, presne podľa metodiky pre výpočet skóre indikátoru finančnej stability.

Záväzky po splatnosti k príjmom - sa počíta ako vážený priemer skóre indikátoru finančnej stability za najnovší dostupný rok a tri roky, ktoré mu predchádzali, s váhami postupne 4,3,2 a 1. Ak nie je skóre za niektorý z rokov dostupné, príslušný rok sa neberie do úvahy.

Závazky aspoň 60 dní po splatnosti - sa počíta ako vážený priemer skóre indikátora finančnej stability za najnovší dostupný rok a tri roky, ktoré mu predchádzali, s váhami postupne 4,3,2 a 1. Ak nie je skóre za niektorý z rokov dostupné, príslušný rok sa neberie do úvahy

Tab. č. 16 : Finančné zdravie obce Turčianky

Zdroj: www.hospodarenieobci.sk

	Percentuálna hodnota indikátora	Hodnota skóre indikátora
Celkový dlh	0 %	6,0
Dlhová služba	0 %	6,0
Bilancia bežného účtu	10,5 %	4,1
Závazky po splatnosti k príjmom	0 %	6,0
Závazky 60 dní po splatnosti	0 %	6,0

Obec na základe hodnotenia finančného zdravia dosiahla známku výborné .

Štruktúra a činnosť miestnej samosprávy

Obecné zastupiteľstvo sa skladá z 5 poslancov, ktorý sa stretávajú na obecných zastupiteľstvách a tiež na stretnutiach jednotlivých komisií. Obec má zriadené nasledovné komisie:

- Kultúrna komisia,
- Komisia na ochranu verejného záujmu.

V obci nie je sídlo matričného úradu. Stavebný úrad obec nemá a tak spadá pod spoločný stavebný úrad, ktorý má sídlo v Partizánskom .

A.2 ANALÝZA VONKAJŠIEHO PROSTREDIA

Kým vnútorné prostredie vychádza zo špecifikácii daného územia, vonkajšie prostredie predstavuje nadstavbu, ktorá zvonku pôsobí na územie a toto sa mu musí prispôbovať. V širokom ponímaní ide hlavne o legislatívu určenú Európskou úniou a legislatívu Slovenskej republiky. Na ich základe a vzhľadom na ich existenciu sú tvorené aj rozvojové programy, stratégie, vízie, plány na štátnej úrovni – a od nich sa odvíjajú dokumenty na nižších stupňoch samosprávy.

Na základe legislatívnych rámcov a rôznych dokumentov, ktoré vytvárajú intencie žiaducich, oprávnených či možných projektov sú samosprávy čiastočne koordinované k podpore takých aktivít, projektov, ktoré pomôžu naplniť vízie strategických dokumentov.

Strategické dokumenty môžeme z hľadiska ich dosahu rozdeliť na tie ktoré sú na medzinárodnej, národnej, regionálnej a miestnej úrovni. Dokumenty na nižšej úrovni by mali byť v súlade s nadradenými. Touto previazanosťou sa zabezpečí napĺňanie strategických cieľov a priorít na všetkých úrovniach.

I. Medzinárodná úroveň: Stratégia digitálnej transformácie Slovenska 2030, Partnerská dohoda SR 2021- 2027, Nízkouhlíková stratégia rozvoja SR do roku 2030 s výhľadom do r. 2050.

II. Národná úroveň: Národná stratégia regionálneho rozvoja SR, operačné programy na využívanie EŠIF a ostatné odvetvové stratégie v oblasti dopravy, životného prostredia, sociálnej pomoci, zdravotníctva, školstva, cestovného ruchu, vidieka, atď.

III. Regionálna úroveň: PHSR TSK 2022- 2030, Územný plán Trenčianskeho kraja, Program odpadového hospodárstva Trenčianskeho kraja 2021 - 2025, Program rozvoja verejných vodovodov a kanalizácií Trenčianskeho kraja 2021- 2027, a i.

IV. Miestna úroveň: PHSR obce, , Integrovaná stratégia rozvoja územia/ Stratégia CLLD pre MAS Stredné Ponitrie, komunitné a sociálne plány obcí.

Aj tento dokument je strednodobým, strategickým dokumentom na základe ktorého sa bude môcť obec uchádzať o financie na realizáciu projektov a zároveň je to dokument, ktorý svojim charakterom a obsahom nadväzuje na dokumenty vyššej úrovne plánovania ako napr. :

- Stratégia CLLD Miestnej akčnej skupiny Stredné Ponitrie,
- Národné priority implementácie Agendy 2030,
- Návrh Partnerskej dohody 2021- 2027,
- Integrovaná územná stratégia TSK pre programové obdobia 2021- 2027,
- Plán obnovy a odolnosti SR,
- Program Slovensko 2021-2027,
- Cyklostratégia TSK na roky 2016- 2030,
- Národná stratégia regionálneho a územného rozvoja SR do roku 2035.

Aby mohla obec naplniť ciele spomínaných dokumentov musela by mať dostatočné finančné zdroje aj kapacitu na realizáciu projektov, čo je problém. Riziká a ohrozenia pri realizácii uvedených stratégií môžeme rozdeliť nasledovne:

- A. **Ekonomické** – riziko nedostatku finančných prostriedkov na realizáciu opatrení a priorít,
- B. **Sociálne** – ohrozenie investície vplyvom nesúhlasného postoja verejnosti k plánovaným zámerom,
- C. **Technické** – ohrozenie investície vplyvom zložitého technického riešenia zámerov v lokalite,
- D. **Ekologické** – riziko negatívneho vplyvu plánovaných zámerov na životné prostredie,
- E. **Politické** – ohrozenie realizácie plánovaných zámerov vplyvom zmeny vedenia obce a priorít.

Tieto faktory posudzuje tzv. STEEP analýza – v oblastiach identifikuje problémy a zámery na celoštátnej, národnej či nadnárodnej úrovni a ktoré svojím charakterom ovplyvňujú aj rozvoj na miestnej úrovni. Zmeny v spoločnosti sú neustálym procesom a tieto oblasti sa navzájom v procese zmeny ovplyvňujú. Ak chceme dosiahnuť trvalo udržateľný rozvoj obce, na základe STEEP analýzy musíme realizovať kroky k bodom: priaznivá demografická štruktúra obyvateľov obce, prosperujúce hospodárstvo využívajúce vnútorný potenciál a zdroje obce, dostatočné zabezpečenie služieb pre obyvateľstvo a starostlivosť o životné prostredie.

Tabuľka č. 17: STEEP analýza

Sociálne faktory	Technologické faktory	Ekonomické faktory	Ekologické faktory	Politické faktory
Starnutie populácie – nižší podiel detí/ vyšší podiel seniorov	Dostupnejšia technológia a technika	Finančné zdroje na rozvoj krajiny /regiónu, /obce	Globálne otepľovanie- nepriaznivé a extrémne prejavy počasia	Legislatívne posilňovanie kompetencií samosprávy
Odchod produktívneho obyvateľstva do zahraničia	Informatizácia spoločnosti - dostupnejšie informácie	Trh práce v krajine/ regióne/ obci	Znečistenie životného prostredia- vody , pôdy, ovzdušia,..	Legislatívna na zabezpečenie vyšších príjmov do štátneho rozpočtu
Zmeny postojov a správania obyvateľstva	Kontakt s verejnosťou za pomoci technológie – elektronizácia verejnej správy	Hospodársky vývoj v krajine/ regióne/ obci	Úbytok a znehodnotenie pôdy – úbytok lesov, rozširovanie púští	Zmena vlády, vedenia obce ako výsledok volieb
Zmena životného štýlu- rýchle životné tempo nárast patologických javov, ...	Úspora času vďaka novej technológii	Vplyv daňovej politiky	Nárast objemu odpadu a problém s jeho likvidáciou či skladovaním	Znižovanie verejných výdavkov
Zmena životného štýlu- návrat k tradíciám, zdravému životnému štýlu, zdravej strave	Vyššie nároky na obsluhu a technickú gramotnosť	Podpora podnikania zo strany štátu	Možnosť obnovy ŽP- legislatíva na ochranu životného prostredia	
Oslabovanie tradičných ľudových hodnôt - nárast rozvodovosti, pokles sobášnosti		Miera inflácie	Nové spôsoby spracovania a separovania odpadu	

Zdroj: vlastné spracovanie

Problémom z hľadiska vonkajšieho prostredia sa zdá najmä nadmerná byrokracia v oblasti samosprávy a prípravy či implementácie projektov, ktorých cieľom je rozvoj regiónu, obce. Problémom je tiež zdĺhavý proces prípravy a kontroly či následnej refundácie výdavkov projektu. Neustále sa meniaci legislatíva do procesu tiež prináša problémy, z ktorými sa musia samosprávy vysporiadať. Akýkoľvek faktor pôsobiaci zvonku môže mať pozitívne ale aj negatívne účinky na rozvoj regiónu, obce.

A.3 ZHODNOTENIE SÚČASNÉHO STAVU ÚZEMIA

Vnútorne aj vonkajšie prostredie sú dôležitým ukazovateľom a aj vstupným faktorom pri akejkoľvek tvorbe plánu, vízie, stratégie. Pri správnom zhodnotení a využití potenciálu na jednej aj druhej strane môže obec dosiahnuť želaný rozvoj a naplniť tak ciele, ktoré si stanovila na poli rôznych oblastí. To, či sa podarilo potenciál využiť a ako na tom v skutočnosti obec je už predstavuje reálny stav územia. Na jeho lepšiu identifikáciu môže slúžiť aj tzv. SWOT analýza.

A.3.1 SWOT analýza

SWOT analýza predstavuje metódu na základe ktorej vieme získať celostný pohľad na situáciu obce – na jej silné stránky, slabé stránky, príležitosti a ohrozenia rozvoja. Na základe SWOT analýzy možno presnejšie definovať najvhodnejšie ciele, ktoré by využili najvýraznejšie predpoklady a pozitívne rozvojové impulzy a eliminovali problémy a prípadné riziká. Pomáha tiež identifikovať prioritné oblasti, na rozvoj ktorých sa treba orientovať.

Okrem analýz stavu daného územia je predmetom

záujmu aj okolité prostredie, indukujúce pozitívne alebo negatívne vplyvy. Na základe toho sa SWOT analýza člení na analýzu interného prostredia a analýzu externého prostredia.

V SWOT analýze rozlišujeme pozitívne a negatívne faktory. Pozitívne faktory (silné stránky a príležitosti) predstavujú faktory indukujúce rozvojové procesy. Negatívne faktory (slabé stránky a ohrozenia) naznačujú problémy – disparity.

Silné stránky S	Slabé stránky W
- vybudovaná infraštruktúra zásobovania pitnou vodou, plynom, elektrickou energiou, telekomunikačná infraštruktúra - výhodná poloha obce - čistá obec - pekné prírodné prostredie v okolí obce - vysporiadané vlastnícke vzťahy obecného majetku	- chýbajúca splašková kanalizácia - dobudovanie vodovodu - znečistený potok žumpami - zlý stav miestnych komunikácií - chýbajúce chodníky pozdĺž frekventovaných komunikácií - nízky počet pracovných príležitostí v obci
Príležitosti O	Ohrozenia T
- blízkosť centier cestovného ruchu (Partizánske, Bánovce nad Bebravou) - dobudovanie kanalizácie - vybudovanie cyklotrás - rekonštrukcia miestnych komunikácií - dobudovanie verejných priestranstiev - posilnenie aktivít medziobecnej spolupráce - predpoklad koncepčného a kvalifikovaného rozvoja obce na základe plánovacích dokumentov (ÚPN, PHSR) - možnosti využitia finančných prostriedkov EÚ na financovanie rozvojových projektov	- nedostatok verejných financií na rozvojové a investičné projekty - nízka konkurencieschopnosť vidieckej ekonomiky a jej nízka produktivita - nedostatočný kapitál na oživenie poľnohospodárskej výroby a spracovateľského priemyslu - nedostatočná aktívna politika zamestnanosti na trhu práce - nedostatočná legislatívna a finančná podpora malého a stredného podnikania - odkázanosť obyvateľov na dochádzanie za prácou mimo obce - starnutie obyvateľstva, rast počtu obyvateľov v poproduktívnom veku - odlev kvalifikovanej pracovnej sily a ľudského potenciálu do iných regiónov a do zahraničia - časté a neprehľadné zmeny legislatívy

A.3.2 Odhad možného vývoja obce a definovanie Stromu potenciálov a výziev / Stromu problémov a limitov

Vývoj obce do veľkej miery závisí od jej polohy, demografického vývoju občanov a hospodárstvo obce.

Odhad demografického vývoja predpokladá úbytok obyvateľov vzhľadom na to, že ide o celospoločenský jav, ktorý však nie je pozitívnym faktom. Tu sa obci naskytuje možnosť prispieť k pozitívnemu smerovaniu vývoja počtu obyvateľov a k prilákaniu mladých rodín výstavbou nájomných bytov, či podpory IBV. Demografia tiež poukazuje na starnutie populácie – v tejto oblasti môže obec využiť potenciál na zabezpečenie sociálnych služieb pre občanov vo vyššom veku.

Jedným z najdôležitejších faktorov rozvoja obce je množstvo pracovných príležitostí pre obyvateľov. Región stredného Ponitria je z pohľadu Trenčianskeho kraja jedným z regiónov s najväčšou nezamestnanosťou. Ruka v ruku ide tento faktor s dopravnou dostupnosťou. Impulzom rozvoja bude vybudovanie rýchlostnej komunikácie R2 zo smeru Trenčín (D1) do Prievidze a ďalej do Zvolena a Košíc.

Lepšia dopravná dostupnosť je predpokladom príchodu investorov do regiónu a teda aj nových pracovných miest. V oblasti pracovných miest a príležitostí na Hornej Nitre dochádza k zmene, hlavne z dôvodu úpadku baníctva a hľadajú sa iné možnosti zamestnania (napr. pestovaním plodín pri využití geotermálnej energie). V optimálnom prípade všetky plánované zámery, investície a možnosti prispejú v regióne k zlepšeniu situácie na trhu práce.

Väčšina obyvateľov za prácou dochádza mimo obec. Zvýšenie počtu pracovných miest v obci by zvýšilo jej potenciál a atraktivnosť.

Vďaka využívaniu Európskych investičných a štrukturálnych fondov a rôznych národných dotácií, grantov a programov na realizáciu investičných aktivít, projektov by obec mohla byť do budúcnosti zaujímavou destináciou nielen pre bývanie, ale aj pre cestovný ruch, zábavu či prácu. Pričom dôraz by mala obec klásť na možnosť vytvorenia nových pracovných miest a kvalitnej infraštruktúry s ohľadom na smart riešenia v rôznych oblastiach života.

STROM potenciálov a výziev

- potenciál na realizáciu projektov zo zdrojov Plánu obnovy a zdrojov EU
 - potenciál na realizáciu projektov z MAS Stredné Ponitrie
- potenciál na realizáciu projektov z grantov a výziev rôznych spoločností
 - prírodný potenciál na rozvoj cestovného ruchu
 - rozvoj a zabezpečenie širokého spektra sociálnych služieb
 - podpora aktivít pre rodiny s deťmi
 - realizácia infraštruktúry pre mladé rodiny s deťmi
- nové technológie, aplikácie pre uľahčenie fungovania samospráv a komunikáciu s obyvateľmi obce (smart technológie)
 - pozitívne legislatívne zmeny a lepšia daňová politika
 - separovanie všetkých druhov odpadu, zhodnocovanie odpadu
 - zmena životného štýlu a záujem o bývanie vo vidieckych častiach
 - vyššie kompetencie pre samosprávy

STROM problémov a limitov

- zlý stav infraštruktúry (ciest a chodníkov)
- horšia dopravná dostupnosť regiónu ako celku
 - energetická náročnosť obecných budov
- nedostatok finančných prostriedkov na realizáciu zámerov
- nepriaznivý demografický vývoj (starnutie populácie, menej ekonomicky aktívnych občanov, vyšší počet seniorov, nižší počet narodených detí, odliv obyvateľov do iných regiónov, atď...)
- náročná byrokratizácia procesu podávania a schvaľovania projektov
- nedostatočné personálne a odborné kapacity na realizáciu projektov
 - málo skúseností s novými technológiami
 - negatívne dopady zhoršujúcej sa klímy
- nadmerné zaťaženie povinnosťami zo strany štátu

V prípade, že obec chce byť pre občanov atraktívna, musí byť tiež konkurencieschopná vzhľadom k ostatným obciam. Musí poskytovať služby pre občanov, investorov aj návštevníkov tak, aby v obci chceli zostať, vrátiť sa do nej či investovať a realizovať sa na jej území.

OBČAN: pre uspokojenie občanov musí obec zabezpečiť kvalitné služby v oblasti školstva, kultúry a športu, sociálnych vecí, bývania, občianskej vybavenosti, dopravnej a technickej infraštruktúry, životného prostredia. V tomto smere sú občania najnáročnejšou skupinou pre poskytovanie služieb, nakoľko v obci trávajú najviac času a ich bežný život sa odohráva na pôde obce, od ktorej očakávajú široký komplex služieb, ktoré pokryjú ich potreby. V konkurenčnom boji obstojí samozrejme obec, ktorá vie viac a lepšie pokryť tieto oblasti. Problémom z hľadiska bežného denného fungovania v obci je hlavne absencia kanalizácie, obchodu, multifunkčného ihriska a dobudovanie či oprava chodníkov. Na druhej strane k dispozícii občanom majú vybudovanú oddychovú zónu, námestie či detské ihrisko.

NÁVŠTEVNÍK: z pohľadu návštevníka musí obec poskytovať služby nevyhnutne spojené s jeho pobytom na území obce. Dopravné služby, ubytovanie, stravovanie a možnosti pre turizmus, oddych, relax, šport, atď. Vzhľadom na to, že návštevník trávi na území obce len istý čas, niektoré služby nie sú pre jeho pobyt rozhodujúce a zásadné. Návštevník je teda menej náročný na bežné služby, no o to náročnejší na poskytovanie služieb spojených s cestovným ruchom. Ako sme už spomínali v tomto smere by sa mala obec orientovať na budovanie zaujímavých, atraktívnych miest pre turistov, náučné chodníky, info-tabule, oddychové zóny.

PODNIKATEĽ: pre podnikateľa je z hľadiska pôsobenia na území dôležitá dopravná dostupnosť, kúpyschopnosť obyvateľstva, pracovná sila v regióne či potenciálna možnosť rozšírenia podnikateľskej činnosti. Podnikateľ v tomto smere predstavuje špecifickú skupinu, pre ktorú nie sú až tak dôležité služby dennej spotreby. Dostatočná infraštruktúra a dostatočné množstvo pracovnej sily sú nosnou oblasťou. Obec by mala vytvárať podmienky pre priaznivé podnikateľské prostredie a tak prilákať do obce menších aj väčších investorov s cieľom rozširovania poskytovania služieb občanom.

A.3.3 Zhodnotenie výsledkov dotazníkového prieskumu

Dotazníkového prieskumu sa zúčastnilo 12 respondentov výlučne prostredníctvom online formy. Prieskumu sa zúčastnilo 5 mužov (41,7 %) a 7 žien (58,3 %). Z hľadiska vekovej štruktúry 1 respondent bol do 18 rokov, ďalej 3 respondenti boli v rozmedzí 19 – 35 rokov, od 36 – 60 rokov sa zúčastnilo 7 respondentov a nad 60 rokov sa zúčastnil 1 respondent. Z hľadiska najvyššie dosiahnutého vzdelania malo najviac osôb vysokoškolské vzdelanie: 50%. S bývaním v obci ako miestom pre život je veľmi spokojných a skôr spokojných 66,7 %, pričom skôr nespokojných je 25 % respondentov. Obyvateľom obce sa najviac páči lokalita obce, kludné a tiché prostredie, okolitá príroda. Taktiež sa im páči námestie, detské ihrisko.

Za najväčší nedostatok v obci považujú absenciu kanalizácie a chýbajúce chodníky. Ako problém ďalej uviedli nedostatok služieb v obci (chýba obchod). Občania by privítali lepšiu občiansku vybavenosť a viac autobusových spojov.

Šance na rozvoj obce vidia obyvatelia najmä v oblasti kultúry a športu (multifunkčné ihrisko, akcie pre rodiny s deťmi, kultúrne podujatia, letné kino) a v oblasti služieb, priemyslu, malého podnikania (obchod). Najväčšie ohrozenia rozvoja obce vidia obyvatelia v nedostatku finančných prostriedkov a v tom, že bude obec pripojená k inej obci v dôsledku prestarnutého obyvateľstva (ako príklad uviedli Klátovu Novú Ves).

Taktiež za ohrozenie považujú občany, ktorí nie sú otvorení zmenám a v tom, že obec nevlastní žiadne pozemky.

Za nedostatočné služby považujú obyvatelia služby v oblasti zdravotnej starostlivosti (25 %), ľudom chýbajú najviac potraviny (91,7 %), drogeria (25 %) a lekáreň (25 %).

Záujem o nájomné bývanie má len 16,7 %, o individuálnu bytovú výstavbu má záujem 25 % občanov. V oblasti kultúrneho života 58,3 % respondentov uviedlo, že obec má dostatočné kultúrne vyžitie. Záujem je predovšetkým o letné kino, cestu rozprávkovým lesom, podujatia pre rodiny, opekačky. Počet športových areálov považuje za nedostatočný 90,9 % obyvateľov, pričom 83,3 % obyvateľov pokladá ich stav za neuspokojivý. Obyvatelia by privítali predovšetkým nový športový areál pri obecnom úrade a pri družstve. Chýba im najmä multifunkčné ihrisko. Detské ihriská považuje za dostatočné z hľadiska počtu 83,3 % obyvateľov, z hľadiska stavu ich považuje za uspokojujúce 91,7 % respondentov. Detské ihrisko by privítali taktiež pri družstve.

Dostatok miest na parkovanie uviedlo 60 % občanov. Nové parkovacie miesta by mohli vzniknúť najmä pri cintoríne. Stav cestných komunikácií považuje za neuspokojivý 58,3 % obyvateľov, rekonštrukciu potrebujú miestne komunikácie: hlavná cesta. Chodníky sú v neuspokojivom stave pre 90,9 % obyvateľov, mali by sa vybudovať nové chodníky v celej obci. Autobusové zastávky sú v uspokojujúcom stave pre 66,7 % opýtaných, pričom 90,9 % respondentov sa vyjadrilo, že ich počet je dostatočný.

Verejné priestranstvá a parky sú v uspokojivom stave podľa 100 % obyvateľov, verejné osvetlenie je uspokojivé pre 100 % obyvateľov, rozhlas je v dobrom stave pre 91,7 % obyvateľov. Na kanalizáciu sa plánuje pripojiť 58,3 % respondentov, pričom 8,3 % respondentov pripojených už je. Ostatní obyvatelia 33,3 % sa pripojiť na kanalizáciu neplánujú. Vodovod je podľa 83,3 % obyvateľov v uspokojujúcom stave. Internet je pre 66,7 % zapojených občanov dostatočný. Z 11 odpovedí uviedlo 90,9 % opýtaných, že je v obci nedostatok materských škôl.

Čo sa týka SMART riešení, zo 10 odpovedí by najväčší počet občanov privítalo box na doručovanie balíkov (7 obyvateľov – 70 %). Druhé miesto patrí WIFI prístupovým bodom (3 opýtaní – 30 %).

Medzi prvých päť priorít, ktoré by obec mala bezodkladne riešiť patrí vybudovanie kanalizácie, vybudovanie multifunkčného ihriska, výstavba chodníkov, zriadenie materskej školy a rekonštrukcia miestnej komunikácie.

ČASŤ B – STRATEGICKÁ ČASŤ

Kým analytická časť poukazovala na špecifiká vnútorné aj vonkajšie tak, strategická časť by s nimi mala pracovať a zohľadniť ich v procese nastavenia stratégie kam a ako má obec smerovať, aké projekty bude realizovať, o aké finančné zdroje sa bude uchádzať. Obec by mala svoje projektové zámery a plány nastaviť reálne vzhľadom na predchádzajúcu analýzu pričom treba brať do úvahy ekonomickú, sociálnu, technickú stránku.

VÍZIA OBCE

„Víziou obce je vytvorenie modernej a funkčnej občianskej vybavenosti v čistej obci s ohľadom na jej charakter, tradície a prírodné podmienky tak, aby umožňovala rozvoj vo všetkých kľúčových oblastiach života: sociálnej, environmentálnej, hospodárskej, technickej a smart oblasti, pričom bude klásť dôraz na rozvoj cestovného ruchu, znižovanie energetických výdavkov a dobrých medziľudských vzťahov. „

STRATEGICKÝ CIEĽ OBCE

Strategické ciele rozvoja obce vychádzajú z cieľov definovaných v zákone o podpore regionálneho rozvoja č. 539/2008 Z. z. Strategickým cieľom obce je tak:

1. Odstraňovanie alebo zmierňovanie rozdielov v úrovni hospodárskeho rozvoja, sociálneho rozvoja a územného rozvoja regiónov a zároveň tak zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj obce
2. Zabezpečiť zvyšovanie ekonomickej výkonnosti, konkurencieschopnosti a rozvoj inovácií v obci aj za pomoci využívania novej technológie a smart riešení
3. Zvyšovať zamestnanosť a životnú úroveň obyvateľov

Pri všetkých cieľoch je potrebné aby obec využívala vnútorný potenciál (prírodný, kultúrny, materiálny, finančný, ľudský, inštitucionálny) , poznatky vedy , výskumu (nové technológie) , digitalizáciu a informatizáciu v maximálnej možnej miere a tak dosiahla optimálny výsledok rozvoja obce, pričom bude naďalej rešpektovať zachovanie identity obce, ochranu životného prostredia, tradície, ochranu zdravia a bezpečnosti občanov.

Definovanie stratégie rozvoja obce vychádza najmä z detailného poznania jej vnútorného prostredia a z poznania potrieb obyvateľstva, pričom priamo nadväzuje na výsledky analýz. Stratégia vychádza zo základného predpokladu, že príslušné orgány verejnej správy od národnej po regionálnu úroveň budú zabezpečovať koordinovaný prístup v záujme dosiahnutia realizácie plánovaných zmien a že bude existovať dobrá informovanosť kľúčových aktérov regionálneho rozvoja.

Program rozvoja obce nadväzuje na prioritné oblasti Programu Slovensko 2021- 2027, ktoré sú tiež zapracované do PHSR Trenčianskeho kraja pre roky 2022- 2030. V Programe Slovensko ide o oblasti: Zelenšie Slovensko, Prepojenejšie Slovensko, Konkurencieschopnejšie a inteligentnejšie Slovensko , Sociálnejšie a inkluzívnejšie Slovensko, Európa bližšie k občanom, Fond na spravodlivú transformáciu. V PHSR TSK sú strategické oblasti vymedzené nasledovne : Inovatívny kraj, zelený kraj, prepojený kraj, Zdravý - vzdelaný a sociálny kraj, udržateľná a spravodlivá transformácia územia.

Obec Turčianky v rámci tvorby Programu rozvoja obce ponechala pôvodné prioritné oblasti, v ktorých bližšie definuje strategické a špecifické ciele zamerané na rozvoj obce a ktoré sú v súlade s vyššie spomínanými strategickými dokumentami.

Prioritná oblasť: HOSPODÁRSKA

Cieľ hospodárskej oblasti:

Rozvíjať potenciál cestovného ruchu a vnútorný potenciál územia, založený na podpore miestneho hospodárstva a vybudovanej dopravnej a technickej infraštruktúry za účelom skvalitnenia poskytovaných služieb s využitím moderných a inovatívnych technológií.

Priorita 1: Rozvoj podnikateľského prostredia a cestovného ruchu : podpora malého a stredného podnikania, rozvoj poľnohospodárstva a lesníctva, podpora samostatne hospodáriacich roľníkov, budovanie turistickej infraštruktúry, podpora miestnych podnikateľov v CR

Priorita 2: Budovanie, rekonštrukcia , skvalitnenie a rozvoj dopravnej infraštruktúry: rekonštrukcia miestnych komunikácií, výstavba parkovísk, chodníkov a cyklochodníkov a pod.

Priorita 3: Budovanie, rekonštrukcia , skvalitnenie a rozvoj technickej infraštruktúry: plynofikácia, NN sieť, verejné osvetlenie, rozhlas a pod.

Priorita 4: Rozvoj partnerskej spolupráce: spolupráca s okolitými obcami, s partnerskými obcami ako aj cezhraničná spolupráca

Priorita 5 : Zavádzanie inovatívnych a smart technológií : informačné kiosky, nabíjacie stanice na smart zariadenia a dopravné prostriedky, wifi na verejných priestranstvách, balíkomat, atď

Prioritná oblasť: SOCIÁLNA

Cieľ sociálnej oblasti:

Budovať a zlepšovať úroveň poskytovaných sociálnych služieb pre občanov odkázaných na sociálnu starostlivosť a zároveň zabezpečiť dostupnú a kvalitnú základnú zdravotnú starostlivosť pre všetkých občanov, zvyšovať vzdelanostnú úroveň občanov, podporiť infraštruktúru voľného času, dostupného bývania pre občanov, verejných služieb s ohľadom na zachovanie kultúrneho dedičstva a s možnosťou aktívneho spoločenského využitia.

Priorita 6: Rozvoj možností pre bývanie v obci: podpora bytovej výstavby, vysporiadanie pozemkov

Priorita 7: Údržba verejných priestorov a efektívna verejná správa : rekonštrukcia a údržba verejných priestranstiev, zlepšovanie poskytovaných administratívnych služieb a pod.

Priorita 8: Tvorba a rozvoj služieb v oblasti sociálnej pomoci a zdravotníctva : infraštruktúra zdravotníctva, podpora budovania, príp. rekonštrukcie zariadení občianskej vybavenosti, podpora sociálnych služieb v obci, sociálna pomoc na komunitnej úrovni a pod.

Priorita 9: Zlepšenie infraštruktúry a kvality vzdelávania a podpora voľnočasových aktivít: zlepšenie podmienok vzdelávania v MŠ, v ZŠ, výstavba/rekonštrukcia školských a športových zariadení, podpora športových podujatí a telies

Priorita 10: Zachovanie a zveladenie kultúrneho bohatstva obce: obnova kultúrnych pamiatok, podpora kultúrnych podujatí a organizácií pôsobiacich v oblasti kultúry

Priorita 11: Rozvoj ľudských zdrojov: vzdelávanie zamestnancov samosprávy a podpora zamestnanosti

Priorita 12: Podpora vzniku záujmových združení s cieľom zlepšovania sociálnych vzťahov a spolupráce : podpora vzniku občianskych združení, podpora spolupráce medzi združeniami a inými subjektami

Priorita 13: Tvorba novej občianskej a sociálnej infraštruktúry s dôrazom na smart riešenia : zavádzanie moderných technológií, aplikácií , smart riešení na uľahčenie informovanosti občanov

Prioritná oblasť: ENVIRONMENTÁLNA

Cieľ environmentálnej oblasti:

Zabezpečiť pre obyvateľov obce ako aj jej návštevníkov kvalitné, čisté životné prostredie a podporovať trvalo udržateľný rozvoj s cieľom zvyšovania energetickej efektívnosti, zhodnocovania odpadov, separovania odpadov a ochrany prírody .

Priorita 14: Rozvoj vodného hospodárstva: vybudovanie kanalizácie, rekonštrukcia kanalizácie, vybudovanie vodovodov, rekonštrukcia vodovodu, ochrana vodných zdrojov, efektívne využívanie vodných zdrojov, budovanie vodozádržných opatrení a pod.

Priorita 15: Odpadové hospodárstvo: podpora separovaného zberu odpadu, skvalitňovanie triedeného zberu odpadov a boj proti čiernym skládkam, revitalizácia, atď.

Priorita 16: Ochrana životného prostredia : ochrana vody, pôdy, ovzdušia , budovanie protipovodňových opatrení, ochrana biodiverzity, adaptácia na zmenu klímy, obmedzenie developerských projektov s negatívnym dopadom na životné prostredie a pod.

ČASŤ C – PROGRAMOVÁ ČASŤ

V tejto časti sa Program rozvoja obce snaží popísať akými aktivitami, projektami by sa dali naplniť priority programu tak, aby boli naplnené strategické ciele všetkých oblastí : hospodárskej, sociálnej a environmentálnej.

C.1 Hospodárska prioritná oblasť

Priorita 1: Rozvoj podnikateľského prostredia a cestovného ruchu	
Opatrenie	Projekt/Aktivita
1.1 Podpora podnikateľov a zvýšenie zamestnanosti v obci	Spracovanie stratégie podpory podnikania a zvýšenia informovanosti o možnostiach podpory zo strany obce, VUC, štátu, EÚ
	Komunikácia s hlavnými sociálno-ekonomickými partnermi pri koordinácii rozvojových aktivít a projektov obce
	Vytvorenie ekonomických a technických podmienok pre výstavbu priemyselných zón v obci – príprava a realizácia infraštruktúry
	Vymedzenie prenajímateľných priestorov pre potrebné služby a remeselné dielne
	Rekonštrukcia a revitalizácia starých priemyselných zón v obci
	Zakladanie malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou obce
	Podpora tradičných odvetví a zavádzanie nových technológií
1.2 Rozvoj poľnohospodárstva a lesného hospodárstva	Podpora poľnohospodárov a samostatne hospodáriacich roľníkov, podpora subjektov lesného hospodárstva a zhodnocovania drevnej hmoty
1.3 Rozvoj cestovného ruchu	Značenie a tvorba cykloturistických trás, náučných chodníkov, turistických chodníkov, tvorba atraktívnych a odpočinkových miest na týchto trasách
	Výstavba pamätnej izby
	Dostupnosť a propagácia prírodných a historických pamiatok
	Budovanie remeselných dvorov
	Podpora vytvárania nových atraktivít v obci
	Tvorba a spracovanie kvalitných propagačných materiálov
	Prepojenie obce so subjektami cestovného ruchu a agroturistiky
	Zachovanie a rozvoj ľudových tradícií (folklór, hudba, pôvodný odev) a ich maximálne využitie v cestovnom ruchu)
	Spracovanie kalendára podujatí
	Uzavretie dohôd s podnikateľmi v CR a podporovanie ich aktivít
Priorita 2: Budovanie, rekonštrukcia , skvalitnenie a rozvoj dopravnej infraštruktúry	
Opatrenie	Projekt/Aktivita
2.1 Zlepšenie dostupnosti obyvateľov obce za prácou a službami do najbližších miest	Rekonštrukcia ciest III. triedy na území katastra obce
2.2 Zlepšenie kvality dopravnej infraštruktúry v obci	Rekonštrukcia a výstavba miestnych komunikácií
	Výstavba a rekonštrukcia chodníkov v obci
	Rekonštrukcia zastávok SAD

	Výstavba a rekonštrukcia parkovísk
	Značenie ciest, chodníkov, ulíc
	Rekonštrukcia lávok a mostov
2.3 Zlepšenie infraštruktúry pre nemotorovú dopravu	Budovanie cyklotrás
	Budovanie doplnkovej infraštruktúry pre nemotorovú dopravu
Priorita 3: Budovanie, rekonštrukcia, skvalitnenie a rozvoj technickej infraštruktúry	
Opatrenie	Projekt/Aktivita
3.1 Podpora bezpečnosti a úspory energií v obci	Rekonštrukcia a výstavba verejného osvetlenia
	Vybudovanie kamerového systému v obci rozšírenie
	Rekonštrukcia a výstavba verejného rozhlasu
	Budovanie alternatívnych energetických zdrojov pre obecné budovy
	Znižovanie energetickej náročnosti obecných budov
3.2 Rozvoj technickej infraštruktúry	Výstavba/rekonštrukcia plynovodu, zavedenie plynifikácie do nových častí
	Realizácia vysokorychlostného internetu v obci
	Rekonštrukcia a výstavba vodovodov
Priorita 4: Rozvoj partnerskej spolupráce	
Opatrenie	Projekt/Aktivita
4.1 Rozvoj medzinárodnej spolupráce	Aktivity, workshopy a podujatia zamerané na výmenu skúseností a prezentáciu projektov dobrej praxe
4.2 Rozvoj spolupráce na úrovni regiónu	Aktivity zamerané na rozvoj spolupráce medzi súkromným a verejným sektorom v obci aj v regióne
4.3 Rozvoj spolupráce na národnej úrovni	Aktivity zamerané na rozvoj spolupráce medzi súkromným a verejným sektorom v rámci celej SR
Priorita 5 : Zavádzanie inovatívnych a smart technológií	
Opatrenie	Projekt/Aktivita
5.1 Zavedenie smart manažmentu do jednotlivých oblastí	Zavedenie moderných technológií pre výkon verejných činností
	Zavedenie smart manažmentu verejného osvetlenia
	Zavedenie smart manažmentu komunálneho odpadu

C.2 Sociálna prioritná oblasť

Priorita 6: Rozvoj možností pre bývanie v obci	
Opatrenie	Projekt/Aktivita
6.1 Vytváranie podmienok pre rozvoj bývania v obci	Výstavba nájomných bytov
	Podpora a budovanie IBV
6.2 Podpora existujúcich bytových jednotiek	Rekonštrukcia nájomných bytov
Priorita 7: Údržba verejných priestorov a efektívna verejná správa	
Opatrenie	Projekt/Aktivita
7.1 Estetické verejné priestranstvá	Rekonštrukcia/vybudovanie námestia
	Vybudovanie oddychových zón so zelenou infraštruktúrou
	Výstavba amfiteátra
	Vybudovanie/ rekonštrukcia detských ihrísk
	Vybudovanie trhoviska/trhových miest
7.2 Zmodernizované verejné budovy	Rekonštrukcia a modernizácia obecného úradu
	Rekonštrukcia a modernizácia domu smútku

	Rekonštrukcia a rozširovanie obecného cintorína
	Rekonštrukcia a modernizácia hasičskej zbrojnice
	Rekonštrukcia a modernizácia kultúrneho domu
	Rekonštrukcia/zriadenie a modernizácia obecnej knižnice
7.3 Skvalitnenie verejných služieb poskytovaných občanom	Projekt elektronizácie služieb verejnej správy
	Aktualizácia/tvorba rozvojových dokumentov: programu rozvoja obce a územného plánu obce
Priorita 8: Tvorba a rozvoj služieb v oblasti sociálnej pomoci a zdravotníctva	
Opatrenie	Projekt/Aktivita
8.1 Kvalitná zdravotná starostlivosť a vybavená zdravotnícka infraštruktúra	Podpora poskytovania kvalitnej zdravotnej starostlivosti
	Rekonštrukcia / zriadenie, modernizácia zdravotného strediska
8.2 Komplexná starostlivosť o sociálne znevýhodnené skupiny občanov	Zriadenie/rekonštrukcia a modernizácia zariadenia poskytujúce opatrovateľské služby
	Zlepšenie úrovne poskytovania domácej ošetrovateľskej starostlivosti, rozšírenie služieb, zvýšenie kvality poskytovaných služieb
	Podpora klubov pre seniorov, podpora aktivít pre matky s deťmi, podpora trávenia voľného času detí a mládeže
	Podpora imobilných a zdravotne postihnutých občanov
Priorita 9: Zlepšenie infraštruktúry a kvality vzdelávania a podpora voľnočasových aktivít	
Opatrenie	Projekt/Aktivita
9.1 Rozvoj a podpora školstva	Rekonštrukcia Materskej školy
	Rekonštrukcia Základnej školy
	Podpora vzdelávacích projektov v MŠ, ZŠ
9.2 Podpora voľnočasových aktivít	Rekonštrukcia futbalového ihriska
	Výstavba multifunkčného športového areálu
	Podpora spolkov, združení a jednotlivcov pôsobiach v oblasti športu a voľnočasových aktivít
Priorita 10: Zachovanie a zveľadenie kultúrneho bohatstva obce	
Opatrenie	Projekt/Aktivita
10.1 Ochrana kult. pamiatok	Rekonštrukcia / obnova kultúrnych a historických pamiatok
10.2 Uchovanie a rozvíjanie zvykov a tradícií	Organizovanie podujatí a zachovanie ľudových tradícií
	Podpora spolkov, združení a jednotlivcov pôsobiach v oblasti kultúry
	Spracovanie histórie obce, vytvorenie monografie obce
Priorita 11: Rozvoj ľudských zdrojov	
Opatrenie	Projekt/Aktivita
11.1 Vzdelávanie zamestnancov samospráv a organizácií v ich zriaďovateľskej pôsobnosti	Podpora vzdelávacích projektov v MŠ, ZŠ, zamestnancov na obecnom úrade
11.2 Podpora zamestnanosti	Po zamestnanosti pre obyvateľov obce vrátane znevýhodnených skupín občanov
Priorita 12: Podpora vzniku záujmových združení s cieľom zlepšovania sociálnych vzťahov a spolupráce	
Opatrenie	Projekt/Aktivita
12.1 Podpora vzniku záujmových združení	Zakladanie záujmových združení

12.2 Spolupráca obce a organizácii	Aktívna spolupráca so záujmovými združeniami a spolupráca so spriatelenými obcami, organizáciami
Priorita 13: Tvorba novej občianskej a sociálnej infraštruktúry s dôrazom na smart riešenia	
Opatrenie	Projekt/Aktivita
13.1 Tvorba smart infraštruktúry pre občanov	Zriadenie dostupnej wifi – tzv. wifi zóny pre občanov Zavedenie moderných technológií na obecný úrad, do knižnice, na VPS či iné obcou zriadené inštitúcie

C.3 Environmentálna prioritná oblasť

Priorita 14: Rozvoj vodného hospodárstva	
Opatrenie	Projekt/Aktivita
14.1 Zabezpečenie dostatočného zásobovania obyvateľstva pitnou vodou	Vybudovanie/ rekonštrukcia vodovodu
14.2 Zabezpečenie environmentálneho odvádzania odpadových vôd	Vybudovanie kanalizácie a ČOV v obci
Priorita 15: Odpadové hospodárstvo	
Opatrenie	Projekt/Aktivita
15.1 Podpora účinného a ekologického systému odpadového hospodárstva	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom
	Modernizácia/vybudovanie zberného dvora v obci
	Projekt osvetu, vzdelávania a propagácie separovaného zberu odpadu
	Spracovanie biologického odpadu a zriadenie kompostoviska
	Podpora projektov zameraných na separovanie a zhodnocovanie odpadov
Priorita 16: Ochrana životného prostredia	
Opatrenie	Projekt/Aktivita
16.1 Ochrana zložiek životného prostredia	Ochrana vody, pôdy, ovzdušia
	Využívanie alternatívnych zdrojov energie
	Likvidácia čiernych skládok
	Zlepšenie energetickej efektivity verejných budov
16.2 Skvalitnenie životného prostredia	Ochrana prírodných pamiatok, rezervácií a úkazov
	Revitalizácia zanedbaných budov a plôch v obci, verejných priestranstiev
16.3 Ochrana obyvateľov pred ničivým pôsobením prírodných živlov	Protipovodňové opatrenia – priekopy, odrážky, hrádzky, úprava brehov potoka, výstavba odvodňovacích priekop a kanálov
	Protipožiarne opatrenia
	Osveta v rámci krízového stavu pri živelných pohromách
16.4 Smart riešenia zamerané na trvalo udržateľný rozvoj	Podpora a budovanie infraštruktúry pre elektro zariadenia

Zdroj: vlastné spracovanie

ČASŤ D – REALIZAČNÁ ČASŤ

Zatiaľ čo predošlé časti Programu rozvoja obce analyzovali a brali do úvahy možné projekty a aktivity na zabezpečenie trvalo udržateľného rozvoja obce, realizačná časť sa zameriava už na konkrétne projekty a na ich bližší popis.

Realizačná časť sa zameriava na projekty, ich zabezpečenie, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce na základe stanovenia merateľných ukazovateľov a vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov.

D.1 Inštitucionálne a organizačné zabezpečenia realizácie

Kompetencie obce v oblasti regionálneho rozvoja vymedzuje zákon o podpore regionálneho rozvoja č.309/2014 Z. z., § 12 nasledovne:

Obec vo svojej pôsobnosti na účely podpory regionálneho rozvoja

- a) analyzuje a hodnotí úroveň rozvoja svojho územia a jeho častí, zabezpečuje jeho trvalo udržateľný hospodársky rozvoj, sociálny rozvoj a územný rozvoj,
- b) zabezpečuje a koordinuje vypracovanie a realizáciu programu rozvoja obce alebo spoločného programu rozvoja obcí, pravidelne ho monitoruje a každoročne do 31. mája zasiela príslušnému vyššiemu územnému celku správu o jeho plnení a zabezpečuje súlad programu rozvoja obce alebo spoločného programu rozvoja obcí s územnoplánovacou dokumentáciou, ak jej spracovanie vyžaduje osobitný predpis,
- c) spolupracuje s vyšším územným celkom, na území ktorého sa obec nachádza, na príprave a realizácii programu rozvoja vyššieho územného celku a na účely evidencie poskytuje vyššiemu územnému celku program rozvoja obce,
- d) podieľa sa na plnení úloh, ktoré súvisia so zameraním podpory regionálneho rozvoja podľa § 3, v spolupráci s ministerstvom a ostatnými sociálno-ekonomickými partnermi, ktorí sa nachádzajú na území obce,
- e) vytvára podmienky na vznik a rozvoj územnej spolupráce a partnerstiev,
- f) spolupracuje s ďalšími obcami, regiónmi a územnými celkami alebo s orgánmi iných štátov, ktoré plnia funkcie územnej samosprávy,
- g) podporuje rozvoj podnikateľských aktivít potrebných na rozvoj obce.

Na základe uvedeného bude obec Turčianky zabezpečovať a koordinovať realizáciu PHSR obce prostredníctvom zodpovedných pracovníkov na obecnom úrade. Aktivity, kde hlavným realizátorom bude obec, budú zabezpečované vlastnými zdrojmi, alebo prostredníctvom externých dodávateľov v zmysle platného zákona. Obecný úrad disponuje kvalifikovanými pracovníkmi so skúsenosťami s realizáciou aktivít po organizačnej, finančnej či technickej stránke. Aktivity, ktoré budú realizované inými subjektmi (podnikateľmi, organizáciami v obci alebo mimo obce), budú pracovníkmi obecného úradu monitorované.

D.2 Vecný a časový harmonogram realizácie

Aby bol Program rozvoja obce čo najviac adresný a konkrétny, obsahuje tiež informácie o projektoch, časovom horizonte ich realizácie, možných finančných zdrojoch na realizáciu a odhadovaných nákladoch na projekty. Vzhľadom na nedostatok vlastných financií- častokrát aj len na základné fungovanie - sa obce spoliehajú hlavne na vyhlásené výzvy, dotačné programy alebo iné externé zdroje. Aby boli však obce schopné pružne na vyhlásené výzvy reagovať, musia mať pripravený tzv. Akčný plán. Akčný plán predstavuje konkrétny harmonogram činností/projektov/aktivít súvisiacich s rozvojom obce v nadväznosti na prioritné oblasti. Tento plán vychádza zo stratégie, je jej logickou súčasťou a realizuje sa prostredníctvom konkrétnych projektov a aktivít.

Formulár: AKČNÝ PLÁN

HOSPODÁRSKA OBLASŤ

Opatrenie, projekt/aktivita	Termín	Financovanie (v EUR)	Možný zdroj financovania
Opatrenie: 1.1 Podpora podnikateľov a zvýšenie zamestnanosti v obci			
Spracovanie stratégie podpory podnikania a zvýšenia informovanosti o možnostiach podpory zo strany obce, VUC, štátu, EÚ	Od r. 2024 do 2031	2 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet, obecný rozpočet, iné zdroje
Komunikácia s hlavnými sociálno-ekonomickými partnermi pri koordinácii rozvojových aktivít a projektov obce	Od r. 2024 do 2031	2 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet, obecný rozpočet, iné zdroje
Vytvorenie ekonomických a technických podmienok pre výstavbu priemyselných zón v obci – príprava a realizácia infraštruktúry	Od r. 2024 do 2031	50 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet, obecný rozpočet, iné zdroje
Vymedzenie prenajímateľných priestorov pre potrebné služby a remeselné dielne	Od r. 2024 do 2031	50 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet, obecný rozpočet, iné zdroje
Zakladanie malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou obce	Od r. 2024 do 2031	10 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet, obecný rozpočet, iné zdroje
Podpora tradičných odvetví a zavádzanie nových technológií	Od r. 2024 do 2031	10 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet, obecný rozpočet, iné zdroje
Opatrenie: 1.2 Rozvoj poľnohospodárstva a lesného hospodárstva			
Podpora poľnohospodárov a samostatne hospodáriacich roľníkov, podpora subjektov lesného hospodárstva a zhodnocovania drevnej hmoty	Od roku 2024 do 2031	30 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet, obecný rozpočet, iné zdroje
Opatrenie: 1.3 Rozvoj cestovného ruchu			

Značenie a tvorba cykloturistických trás, náučných chodníkov, turistických chodníkov, tvorba atraktívnych a odpočinkových miest na týchto trasách	Od r. 2024 do 2031	20 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Výstavba pamätnej izby	Od r. 2024 do 2031	10 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Dostupnosť a propagácia prírodných a historických pamiatok v obci	Od r. 2024 do 2031	30 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Budovanie remeselných dvorov	Od r. 2024 do 2031	20 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Podpora vytvárania nových atraktivít v obci	Od r. 2024 do 2031	100 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Tvorba a spracovanie kvalitných propagačných materiálov	Od r. 2024 do 2031	30 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Prepojenie obce so subjektami cestovného ruchu a agroturistiky	Od r. 2024 do 2031	20 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Zachovanie a rozvoj ľudových tradícií (folklór, hudba, pôvodný odev) a ich maximálne využitie v cestovnom ruchu)	Od r. 2024 do 2031	50 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Spracovanie kalendára podujatí	Od r. 2024 do 2031	5 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Uzavretie dohôd s podnikateľmi v CR a podporovanie ich aktivít	Od r. 2024 do 2031	5 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Opatrenie: 2.1 Zlepšenie dostupnosti obyvateľov obce za prácou a službami do najbližších miest			
Rekonštrukcia ciest III. triedy na území katastra obce	Od r. 2024 do 2031	50 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Opatrenie: 2.2 Zlepšenie kvality dopravnej infraštruktúry v obci			
Rekonštrukcia a výstavba miestnych komunikácií	Od r. 2024 do 2031	200 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Výstavba a rekonštrukcia chodníkov v obci	Od r. 2024 do 2031	200 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Rekonštrukcia zastávok SAD	Od r. 2024 do 2031	20 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Výstavba a rekonštrukcia parkovísk	Od r. 2024 do 2031	50 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Značenie ciest, chodníkov, ulíc	Od r. 2024 do 2031	10 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Rekonštrukcia lávok a mostov	Od r. 2024 do 2031	40 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Opatrenie: 2.3 Zlepšenie infraštruktúry pre nemotorovú dopravu			

Budovanie cyklotrás a doplnkovej infraštruktúry	Od r. 2024 do 2031	50 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Opatrenie: 3.1 Podpora bezpečnosti a úspory energií v obci			
Rekonštrukcia a výstavba verejného osvetlenia	Od r. 2024 do 2031	50 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Vybudovanie kamerového systému v obci	Od r. 2024 do 2031	50 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Rekonštrukcia a výstavba verejného rozhlasu	Od r. 2024 do 2031	50 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Budovanie alternatívnych energetických zdrojov pre obecné budovy	Od r. 2024 do 2031	50 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Znižovanie energetickej náročnosti obecných budov	Od r. 2024 do 2031	50 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Opatrenie: 3.2 Rozvoj technickej infraštruktúry			
Výstavba/rekonštrukcia plynovodu, zavedenie plynofikácie do nových častí	Od r. 2024 do 2031	30 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Realizácia vysokorýchlostného internetu v obci	Od r. 2024 do 2031	10 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Rekonštrukcia a výstavba vodovodov	Od r. 2024 do 2031	50 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Opatrenie: 4.1 Rozvoj medzinárodnej spolupráce			
Aktivity, workshopy a podujatia zamerané na výmenu skúseností	Od r. 2024 do 2031	20 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Opatrenie: 4.2 Rozvoj spolupráce na úrovni regiónu			
Aktivity zamerané na rozvoj spolupráce medzi súkromným a verejným sektorom v obci aj v regióne	Od r. 2024 do 2031	20 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Opatrenie: 4.3 Rozvoj spolupráce na národnej úrovni			
Aktivity zamerané na rozvoj spolupráce medzi súkromným a verejným sektorom v rámci celej SR	Od r. 2024 do 2031	20 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Opatrenie 5.1 Zavedenie smart manažmentu do jednotlivých oblastí			
Zavedenie moderných technológií pre výkon verejných činností	Od r. 2024 do 2031	20 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Zavedenie smart manažmentu verejného osvetlenia	Od r. 2024 do 2031	20 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje

Zavedenie smart manažmentu komunálneho odpadu	Od r. 2024 do 2031	20 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
---	--------------------	--------	--

SOCIÁLNA OBLASŤ

Opatrenie, projekt/aktivita	Termín	Financovanie (v EUR)	Možný zdroj financovania
Opatrenie: 7.1 Estetické verejné priestranstvá			
Rekonštrukcia/vybudovanie námestia	Od r. 2024 do 2031	50 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Vybudovanie oddychových zón so zelenou infraštruktúrou	Od r. 2024 do 2031	70 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Výstavba amfiteátra	Od r. 2024 do 2031	10 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Vybudovanie detského ihriska	Od r. 2024 do 2031	30 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Vybudovanie trhoviska/trhových miest	Od r. 2024 do 2031	20 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Opatrenie: 7.2 Zmodernizované verejné budovy			
Rekonštrukcia obecného úradu	Od r. 2024 do 2031	50 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Rekonštrukcia domu smútku	Od r. 2024 do 2031	10 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Rekonštrukcia a rozširovanie obecného cintorína	Od r. 2024 do 2031	10 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Rekonštrukcia hasičskej zbrojnice	Od r. 2024 do 2031	5 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Rekonštrukcia kultúrneho domu	Od r. 2024 do 2031	300 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Rekonštrukcia/zriadenie obecnej knižnice	Od r. 2024 do 2031	20 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Opatrenie: 7.3 Skvalitnenie verejných služieb poskytovaných občanom			
Projekt elektronizácie služieb verejnej správy	Od r. 2024 do 2031	10 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Aktualizácia/tvorba rozvojových dokumentov: program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce a územného plánu obce	Od r. 2024 do 2031	10 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Opatrenie: 8. 1 Kvalitná zdravotná starostlivosť a vybavená zdravotnícka infraštruktúra			

Podpora poskytovania kvalitnej zdravotnej starostlivosti	Od r. 2024 do 2031	20 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Opatrenie: 8.2 Komplexná starostlivosť o sociálne znevýhodnené skupiny občanov			
Zriadenie/rekonštrukcia zariadenia poskytujúce opatrovateľské služby	Od r. 2024 do 2031	100 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Zlepšenie úrovne poskytovania domácej ošetrovateľskej starostlivosti, rozšírenie služieb, zvýšenie kvality poskytovaných služieb	Od r. 2024 do 2031	20 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Podpora klubov pre seniorov, podpora aktivít pre matky s deťmi, podpora trávenia voľného času detí a mládeže	Od r. 2024 do 2031	20 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Podpora imobilných a zdravotne postihnutých občanov	Od r. 2024 do 2031	20 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Opatrenie: 9.2 Podpora voľnočasových aktivít			
Výstavba multifunkčného športového areálu	Od r. 2024 do 2031	70 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Podpora spolkov, združení a jednotlivcov pôsobiach v oblasti športu	Od r. 2024 do 2031	20 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Opatrenie: 10.1 Ochrana kultúrnych pamiatok			
Rekonštrukcia a obnova kultúrnych a historických pamiatok	Od r. 2024 do 2031	50 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Opatrenie: 10.2 Uchovanie a rozvíjanie zvykov a tradícií			
Organizovanie podujatí a zachovanie ľudových tradícií	Od r. 2024 do 2031	20 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Podpora spolkov, združení a jednotlivcov pôsobiach v oblasti kultúry	Od r. 2024 do 2031	30 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Spracovanie histórie obce, vytvorenie monografie obce	Od r. 2024 do 2031	20 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Opatrenie: 11. 2 Podpora zamestnanosti			
Po zamestnanosti pre obyvateľov obce vrátane znevýhodnených skupín občanov	Od r. 2024 do 2031	30 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Opatrenie 12.1 Podpora vzniku záujmových združení			
Zakladanie záujmových združení	Od r. 2024 do 2031	30 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Opatrenie 12.2 Spolupráca obce a organizácií			
Aktívna spolupráca so záujmovými združeniami a spolupráca so spriatenými obcami, organizáciami	Od r. 2024 do 2031	30 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje

Opatrenie 13.1 Tvorba smart infraštruktúry pre občanov			
Zriadenie dostupnej wifi -tzv. wifi zóny pre občanov	Od r. 2024 do 2031	30 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Zavedenie moderných technológií na obecnú úrad, do knižnice , na VPS či iné obcou zriadené inštitúcie	Od r. 2024 do 2031	30 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje

ENVIRONMENTÁLNA OBLASŤ

Opatrenie, projekt/aktivita	Termín	Financovanie (v EUR)	Možný zdroj financovania
Opatrenie: 14.1 Zabezpečenie dostatočného zásobovania obyvateľstva pitnou vodou			
Rekonštrukcia vodovodu	Od r. 2024 do 2031	100 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Opatrenie: 14.2 Zabezpečenie environmentálneho odvádzania odpadových vôd			
Vybudovanie kanalizácie a ČOV v obci	Od r. 2024 do 2031	1 000 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Opatrenie: 15.1 Podpora účinného a ekologického systému odpadového hospodárstva			
Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom	Od r. 2024 do 2031	30 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Modernizácia/vybudovanie zberného dvora v obci	Od r. 2024 do 2031	50 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Projekt osvetly, vzdelávania a propagácie separovaného zberu odpadu	Od r. 2024 do 2031	10 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Spracovanie biologického odpadu a zriadenie kompostoviska	Od r. 2024 do 2031	100 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Podpora projektov zameraných na separovanie a zhodnocovanie odpadov	Od r. 2024 do 2031	100 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Opatrenie: 16.1 Ochrana zložiek životného prostredia			
Ochrana vody, pôdy, ovzdušia	Od r. 2024 do 2031	20 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Využívanie alternatívnych zdrojov energie	Od r. 2024 do 2031	30 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Likvidácia čiernych skládok	Od r. 2024 do 2031	20 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Zlepšenie energetickej efektivity verejných budov	Od r. 2024 do 2031	70 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Opatrenie: 16.2 Skvalitnenie životného prostredia			

Ochrana prírodných pamiatok, rezervácií a úkazov	Od r. 2024 do 2031	10 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet, obecný rozpočet, iné zdroje
Revitalizácia zanedbaných budov a plôch v obci, verejných priestranstiev	Od r. 2024 do 2031	50 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet, obecný rozpočet, iné zdroje
Opatrenie: 16.3 Ochrana obyvateľov pred ničivým pôsobením prírodných živlov			
Protipovodňové opatrenia – priekopy, odrážky, hrádky, úprava brehov potoka, výstavba odvodňovacích priekop a kanálov	Od r. 2024 do 2031	50 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet, obecný rozpočet, iné zdroje
Protipožiarne opatrenia	Od r. 2024 do 2031	30 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet, obecný rozpočet, iné zdroje
Osveta v rámci krízového stavu pri živelných pohromách	Od r. 2024 do 2031	5 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet, obecný rozpočet, iné zdroje
Opatrenie: 16.4 Smart riešenia zamerané na trvalo udržateľný rozvoj			
Podpora a budovanie infraštruktúry pre elektro zariadenia	Od r. 2024 do 2031	5 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet, obecný rozpočet, iné zdroje

Zdroj: vlastné spracovanie

*Vzhľadom na neustále sa meniace ceny v oblasti stavebníctva, techniky, technológie a infláciu sú ceny uvedené v tabuľke informatívne a predbežné, nie záväzné. Cena realizácie projektu bude presne stanovená v čase jeho realizácie odbornou spôsobilou osobou alebo na základe prieskumu trhu.

Vzhľadom na SWOT analýzu, zhodnotenie stromu potenciálov a výziev obec pokladá za prioritné nasledovné projekty:

Tabuľka č. 18: Zoznam prioritne plánovaných projektových zámerov na roky 2024-2031

Oblasť	Aktivita
Oblasť sociálna	• Zriadenie poskytovania domácej ošetrovateľskej starostlivosti, • Vybudovanie klubov pre seniorov, podpora aktivít pre matky s deťmi, podpora trávenia voľného času detí a mládeže • Projekt elektronizácie služieb verejnej správy
Oblasť hospodárska	• Rekonštrukcia a výstavba miestnych komunikácií • Vybudovanie chodníka a dažďovej kanalizácie • Rekonštrukcia autobusovej zastávky • Výstavba parkovísk
Oblasť environmentálna	• Dobudovanie rozšírenie vodovodu • Vybudovanie kanalizácie

Zdroj: vlastné spracovanie

D.3 Systém monitorovania a hodnotenia programu rozvoja obce

Nastavenie systému monitorovania má slúžiť na hodnotenie implementácie Programu rozvoja obce na základe vyhodnotenia zvolených ukazovateľov. Využíva sa pri tom systém zadaných ukazovateľov ku jednotlivým cieľom, ktoré majú určené cieľové hodnoty a kritérium času na dosiahnutie očakávaných cieľových hodnôt (viď. tabuľka nižšie). Vzhľadom na to, že Program rozvoja obce je strednodobým strategickým dokumentom v rámci jeho priebehu dochádza k priebežnému monitorovaniu- raz ročne. Po skončení platnosti dokumentu dochádza k záverečnému či ex – post hodnoteniu.

Odporúča sa mať vytvorený monitorovací výbor, ktorý bude dohliadať na monitoring plnenia plánu Programu rozvoja obce. Monitoring bude vykonávaný z radov zamestnancov obecného úradu.

Aby boli jednotlivé projektové zámery programového dokumentu obce realizované v súlade s princípmi efektívnosti a účinnosti vynakladania finančných prostriedkov, je potrebné na úrovni obce monitorovať celkový proces implementácie stratégie a navrhovať, v prípade potreby, zmeny v realizácii strategických plánov, ich doplnenie, či prípravu nových dokumentov potrebných pre napĺňanie globálneho cieľa obce.

Obecné zastupiteľstvo obce Turčianky bude na svojich stretnutiach jedenkrát ročne prehodnocovať plnenie Programu rozvoja obce. Podklady k hodnoteniu plnenia akčného plánu bude pripravovať starosta obce so zamestnancami Obecného úradu. Získa a vyhodnotí prípadné pripomienky úradu, poslancov a verejnosti týkajúce sa akčného plánu. Na základe získaných informácií môže v prípade potreby obec uskutočniť aktualizáciu Programu rozvoja obce, pričom aktualizovaný dokument musí schváliť zastupiteľstvo obce. Každá ďalšia aktualizácia bude označená novým číslom, pričom jej prvá verzia má označenie 1.0, každá ďalšia bude 1.1, 1.2, 1.3, atď.

Obec je podľa § 12 zákona č. 539/2008 o podpore regionálneho rozvoja v platnom znení povinná každoročne do 31. mája zaslať na VÚC správu o plnení programu rozvoja obce.

Tabuľka č. 19: Merateľné ukazovatele

Projekt zameraný na :	Ukazovateľ	Merateľná jednotka	Cieľová hodnota do roku 2031
Výstavba, rekonštrukcia, modernizácia: - ciest - chodníkov - cyklochodníkov - lávok, mostov	Cesta, Chodník Cyklochodník Lávka, most	km	1,6 0,3
Výstavba, rekonštrukcia, modernizácia: - vodovodov - kanalizácií - plynového potrubia	Vodovod Kanalizácia Plynové potrubie	km	2 2 2
Výstavba, rekonštrukcia, modernizácia verejných priestranstiev (revitalizácia)	Verejné priestranstvo	m ²	2000m ²
Podpora cestovného ruchu (nové turistické trasy, náučné chodníky)	Turistické trasy, chodníky	km	1
Podpora cestovného ruchu (nové zariadenia poskytujúce služby v cestovnom ruchu)	Zariadenia v cestovnom ruchu	počet	1

Zrekonštruované, zmodernizované obecné budovy	Obecná budova	počet	1
Výstavba, rekonštrukcia , modernizácia detských ihrísk	Detské ihrisko	počet	1
Výstavba , rekonštrukcia , modernizácia športovísk	Športovisko	počet	1
Podpora podnikateľských subjektov	Nové podnikateľské subjekty	počet	1
Podpora zamestnanosti	Nové pracovné miesta	počet	
Zvýšenie bezpečnosti obyvateľov	Monitorovaný priestor	m2	4000
	Opatrenia proti prírodným živlom	počet	1
Úspora energie obecných budov	Úspora elektriny, plynu, vody	%	30
	Budovy využívajúce alternatívne zdroje energie	počet	0
	Budovy s rekonštrukciou zameranou na úsporu energie	počet	1
Podpora bývania v obci (rekonštrukcia, výstavba)	Nájomné byty	počet	0
Podpora bývania v obci (nové IBV)	IBV	m2	0
Zvýšenie kvality poskytovania zdravotníckych služieb	Ambulancie všeobecného/špecializovaného lekára	počet	0
	Zdravotnícke centrá	počet	0
	Lekárne	počet	0
Ochrana, rekonštrukcia kultúrnych pamiatok	Kultúrne pamiatky	počet	0
Sociálna starostlivosť o znevýhodnené skupiny občanov (tvorba a jej modernizácia)	Počet osôb ktorým je poskytovaná sociálna starostlivosť	počet	0
Rozvoj a podpora školstva	Rekonštrukcia budov školských zariadení	počet	0
	Rekonštrukcia učební	počet	0
Podpora spolupráce	Aktivity na podporu spolupráce, workshopy, stretnutia	počet	1
Rozvoj technickej a technologickej infraštruktúry obce	Internetové pokrytie obce	% pokrytia	100
Zachovávanie a rozvoj zvykov a tradícií	Podujatia na podporu zvykov a tradícií	počet	1
Podpora poskytovania verejných služieb	Inovované služby, nové služby pre občanov	počet	1

Vzdelávanie zamestnancov samosprávy a organizácii v zriaďovateľskej pôsobnosti	Vzdelávacie aktivity	počet	0
Ochrana životného prostredia: - Odstránenie čiernych skládok - Environmentálne odvádzanie odpadových vôd - Osveta v oblasti ochrany ŽP	- Odstránené čierne skládky - Počet domácností napojených na kanalizáciu - Aktivity na podporu ochrany ŽP	počet	1 1 1
Separovanie odpadu	Množstvo vyseparovaného odpadu	kg/%	50%
Rozvoj poľnohospodárstva a lesného hospodárstva	Podpora či noví poľnohospodári, SHR, subjekty lesného hospodárstva	počet	1

Zdroj: vlastné spracovanie

*V prípade realizácie aktivity, projektu, ktorého merateľný ukazovateľ nie je definovaný v hore uvedenej tabuľke, bude jeho cieľová hodnota definovaná priamo projektom, projektovou dokumentáciou, či v popise projektu. Merateľný ukazovateľ je definovaný priamo charakterom realizovanej aktivity. A teda ak sa budujú cesty, či chodníky – sleduje sa ich dĺžka, prípadne ak sa sleduje úspora, najlepšie sa vyjadruje v percentách oproti pôvodnému stavu. Pri akomkoľvek projekte je preto potrebné definovať veličinu, ktorá bude udávať cieľovú hodnotu projektu.

ČASŤ E – FINANČNÁ ČASŤ

Jednou z kľúčových častí podrobného plánu implementácie Programu rozvoja obce je plán využitia zdrojov a finančný plán implementácie stratégie. Úlohou v tejto časti je stanoviť finančné, ľudské, priestorové, materiálne a iné zdroje nevyhnutné pre implementáciu Programu rozvoja obce. Ako sme už spomínali obce sa pre nedostatok financií spoliehajú na dotačné programy a iné externé zdroje financovania realizácie projektov. Je tiež rad opatrení- ako napr. investície, ktoré je možné realizovať z iných ako dotačných či rozpočtových zdrojov. Investície, ktoré zefektívňujú prevádzku infraštruktúry a poskytované služby je možné financovať aj napr. za pomoci výhodných pôžičiek. Investície, ktoré prinášajú finančný prospech aj súkromnému sektoru je možné zabezpečiť v partnerstve privátneho a verejného sektora a pod.

Regionálny rozvoj je financovaný podľa zákona 539/2008 Z. z., §4 prioritne z nasledovných zdrojov :

- a) zo štátneho rozpočtu vrátane finančných prostriedkov z rozpočtovej kapitoly ministerstva investícií a z rozpočtových kapitol iných ministerstiev,
- b) zo štátnych účelových fondov,
- c) z rozpočtov vyšších územných celkov,
- d) z rozpočtov obcí,
- e) z prostriedkov fyzických osôb,
- f) z prostriedkov právnických osôb,
- g) z úverov a príspevkov medzinárodných organizácií,
- h) z prostriedkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv o poskytnutí grantu uzatvorených medzi Slovenskou republikou a inými štátmi,
- i) z iných prostriedkov, ak to ustanoví osobitný predpis.

Doplňkovým zdrojom finančného zabezpečenia podpory regionálneho rozvoja sú finančné prostriedky z fondov Európskej únie poskytované podľa osobitných predpisov.

E.1 Indikatívny finančný plán na celú realizáciu PHSR

Finančné vyčíslenie jednotlivých aktivít sa v PHRSR uvádza pri väčšine opatrení a aktivít, potrebných na naplnenie cieľov programu. Tie sú stanovené odhadom, konečné rozpočty budú súčasťou vykonávacích plánov. Pri schvaľovaní financovania jednotlivých úloh, vyplývajúcich z aktivít, sa bude prihliadať na ich dôležitosť a dopad na hospodársky a sociálny rozvoj obce. Viaceré úlohy sa môžu realizovať v rámci bežnej prevádzky samosprávy, mnohé však vyžadujú náročnejšie finančné a personálne zdroje a spoluprácu s inými subjektami.

Finančné prostriedky, ktoré môže obec získať môžu pochádzať z viacerých zdrojov:

- Dotácie ministerstiev a fondov (MIRI, MŽP, Environmentálny fond, MPSVR, MD, MŠ, Fond na podporu športu, Dotácie ministerstva kultúry,...),
- Grantové schémy ministerstiev a neziskových organizácií,
- Vlastné zdroje,
- Bankové úvery,
- Účelové fondy zahraničných zastupiteľstiev,
- Sponzoring, atď.

Štruktúra využitia zdrojov vždy závisí na aktuálnej finančnej situácii obce, prioritách, možnosti získania externých zdrojov na financovanie ale aj na spoločensko- ekonomických podmienkach v spoločnosti.

Formulár: Indikatívny rozpočet - sumarizácia

Spolu v EUR	
I. Hospodárska oblasť	1 524 000,-
II. Sociálna oblasť	1 135 000,-
III. Environmentálna oblasť	1 680 000,-

Zdroj: vlastné spracovanie

Záver

Schválenie Programu rozvoja obce	
Dokument	Názov: Program rozvoja obce Turčianky na roky 2024 – 2031 Štruktúra dokumentu: dokument je štruktúrovaný podľa zákona č. 309 /2014 Z. z, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja a podľa Metodiky tvorby a implementácie p programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja regiónov, programov rozvoja obcí a skupín obcí s uplatnením princípov udržateľného smart (inteligentného, rozumného) rozvoja, ktorú vypracoval Úrad podpredsedu Vlády SR pre investície a informatizáciu, v jej platnom znení.
Spracovanie	Forma spracovania: spracovanie vykonala obec v partnerstve s externým odborníkom, ktorý koordinoval proces tvorby dokumentu a zabezpečoval dodržiavanie metodických postupov. Obdobie spracovania: Dokument bol spracovaný v období 05/2023-12/2023. Prípravný tím. Pozostával z 5 členov, počas tvorby Programu rozvoja obce dohliadal na správnosť informácií v dokumente. Autor dokumentu: MVL Štefánek, s.r.o. Účast' verejnosti : verejnosť bola vyzývaná participovať na procese spracovania prostredníctvom dotazníkového prieskumu o obci, jej službách, potrebách, nedostatkoch, atď.
Prerokovanie	Prerokovanie v orgánoch samosprávy: 28.12.2023 Verejné pripomienkovanie: 28.12.2023
Schválenie	Program rozvoja obce Turčianky na roky 2024 – 2031 bol schválený na zastupiteľstve dňa 28.12.2023.

Prílohy Programu rozvoja obce

Príloha č. 1 – Vstupná správa pre spracovanie / aktualizáciu strategického dokumentu Program rozvoja obce Turčianky

Príloha č. 2 – Uznesenie o schválení Vstupnej správy pre spracovanie / aktualizáciu strategického dokumentu Program rozvoja obce Turčianky

Príloha č. 3 – Register nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok

Príloha č. 4 – Dotazník – vzor použitý pri zbere dát pre potreby Programu rozvoja obce Turčianky

Príloha č. 5 – Uznesenie o schválení Programu rozvoja obce Turčianky pre roky 2024-2031